Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część X. — Wydana i rozesłana dnia 12. lipca 1914.

Nr. 65.

Ustawa

z dnia 8. lipca 1914, zmieniająca §§ 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 17, 31, 35, 38 i 42, uzupełniająca postanowienia §§ 18 i 26 statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i wprowadzająca nową ordynacyę wyborczą.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§ 4, 10, 11, 12, 17, 31, 38 i 42 statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego cesarskim patentem z dnia 26. lutego 1861 Dz. u. p. Nr. 20, oraz § 3 tego statutu w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 18. marca 1900 Dz. u. kr. Nr. 41, § 6 tego statutu w brzmieniu zmienionem ustawą z 30. sierpnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 109, § 13 tego statutu w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 12. kwietnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 9 i § 35 tego statutu w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 10. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 248 przestają obowiązywać, a mają brzmieć jak następuje:

§ 3.

Sejm krajowy składa się z następujących członków:

a) arcybiskupów obrządku rzymsko-katolickiego, grecko-katolickiego i ormiańsko-katolickiego we Lwowie, księcia biskupa obrządku rzymsko-katolickiego w Krakowie, biskupów obrządku rzymsko-katolickiego i grecko-katolickiego w Przemyślu i biskupów obrządku rzymsko-katolickiego w Tarnowie i grecko-katolickiego w Stanisławowie. W razie opróżnienia stolicy arcybiskupiej lub biskupiej jest administrator dyecezyi członkiem Sejmu krajowego:

b) z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie:

c) z rektorów istniejących każdocześnie w kraju Uniwersytetów, tudzież Szkoły politechnicznej lwowskiej;

d) z dwustu piętnastu wybranych posłów, a to:

1. z czterdziestu pięciu posłów z klasy wielkiej posiadłości tabularnej ziemskiej, wybranych przez uprawnionych do wyboru, opłacających podatki realne w wysokości i w sposobie określonym w § 1. ord. wyborczej:

2. z czterdziestu sześciu posłów z klasy cenzusowej miast i miejscowości w dodatku tabelarycznym do ordynacyi wyborczej wymienionych, wybranych przez uprawnionych do wyboru na zasadzie kwalifikacyi osobistej i podatkowej (§ 2 ord. wyb.);

3. z dwunastu posłów z klasy powszechnej tychże miast i miejscowości, wybranych na zasadzie powszechnego i równego prawa głosowania (§ 5 ord. wyborczej);

4. z pięciu posłów z klasy Izb handlowych i przemysłowych;

5. z dwóch posłów z klasy Stowarzyszeń przemysłowych miasta Lwowa i miasta Krakowa, zorganizowanych na podstawie ustawy z dnia 5. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 26;

6. ze stu pięciu posłów z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, wybranych na zasadzie powszechnego prawa głosowania z jednokrotną pluralnością głosów, która służyć będzie osobom uprawnionym do wyboru na zasadzie kwalifikacyi osobistej i podatkowej (§ 7 ord. wyb.).

Okręgi wyborcze oznaczone w tabelarycznym dodatku do ordynacyi wyborczej sejmowej, zawierają z ogółu mandatów poselskich, przeznaczonych dla wyborców narodowości polskiej i ruskiej, w szczególności dla wyborców narodowości ruskiej: w klasie wielkiej własności ziemskiej 1 mandat, w klasie cenzusowej miast 6 mandatów, w klasie powszechnej miast 3 mandaty, w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek 48 mandatów.

§ 4.

Cesarz mianuje z grona Sejmu krajowego dla kierownictwa Sejmem Marszałka krajowego i jego dwóch zastępców po jednym z pomiędzy członków Sejmu narodowości polskiej i ruskiej.

§ 6.

Peryod sejmowy, to jest okres przez który funkcyonują Marszałek krajowy, jego zastępcy i wybrani członkowie Sejmu krajowego trwa lat sześć, które się liczą od pierwszego dnia zebrania się nowo wybranego Sejmu.

Dokonany wybór posła do Sejmu nie może być przez wyborców odwołany.

Po upływie peryodu sejmowego tudzież w razie wcześniejszego rozwiązania Sejmu następują powszechne nowe wybory.

W czasie trwania peryodu sejmowego należy przedsięwziąć, o ile ordynacya wyborcza (§ 44) inaczej nie postanawia, wybory uzupełniające, jeśli któryś z posłów utraci prawo wybieralności, umrze, złoży mandat lub też z jakiegokolwiek ustawowego powodu przestanie być członkiem Sejmu.

Byli posłowie mogą być wybrani ponownie.

Urzędnicy i funkcyonaryusze publiczni wybrani posłami do Sejmu krajowego nie potrzebują urlopu do wykonywania mandatu.

§ 10.

Marszałek krajowy zagaja Sejm zwołany przez Cesarza, przewodniczy na jego zgromadzeniach i kieruje rozprawami; ogłasza po ukończeniu czynności zamknięcie lub przedtem, na podstawie specyalnego Najw. zarządzenia odroczenie albo zamknięcie Sejmu.

Cesarz może rozwiązać Sejm każdego czasu, także podczas trwania zwykłego peryodu sejmowego, zarządzając równocześnie nowe wybory.

§ 11.

Wydział krajowy jest organem zawiadowczym i wykonawczym Reprezentacyi krajowej i składa się pod przewodnictwem Marszałka krajowego z ośmiu członków z grona Sejmu krajowego wybranych.

Marszałek mianuje swoimi zastępcami w Wydziale krajowym dwóch jego członków, jednego narodowości polskiej, drugiego narodowości ruskiej.

§ 12.

Jednego członka Wydziału krajowego wybierają posłowie z klasy wielkiej posiadłości ziemskiej; jednego członka wybierają posłowie z klasy cenzusowej i z klasy powszechnej miast, oraz z klasy Izb handlowych i przemysłowych i klasy Stowarzyszeń przemysłowych; jednego członka wybierają posłowie z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, zaliczający się do narodowości polskiej; jednego posłowie z tejże klasy zaliczający się do narodowości ruskiej; trzech członków Wydziału wybierają wszyscy posłowie zaliczający się do narodowości polskiej łącznie z wirylistami narodowości polskiej, jednego

wszyscy posłowie należący do narodowości ruskiej, łącznie z wirylistami narodowości ruskiej,

Wybór trzech członków Wydziału przedsiębrany przez wszystkich posłów zaliczających się do narodowości polskiej, wraz z takimiż wirylistami, odbędzie się jednym aktem wyborczym, w którym każdy z głosujących odda głos na jedną osobę, a wybranymi będą ci trzej kandydaci, którzy otrzymają względnie największą ilość głosów. Gdyby jednak w tym akcie wyborczym wszystkie ważne głosy padły na jednego, lub na dwóch kandydatów, w takim razie celem wyboru brakujących członków Wydziału zarządzi się ponowne głosowanie, przy którem za wybranych uważani będą ci, na których padła względnie największa ilość głosów.

Wszystkie inne wybory członków Wydziału przychodzą do skutku bezwzględną większością głosujących; jeżeli przy pierwszym akcie wyborczym nikt nie uzyska takiej większości głosów, należy przedsięwziąć ściślejszy wybór między temi dwiema osobami, które otrzymały największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

§ 13.

W sposób wskazany poprzednim paragrafem wybiera się i zastępców członków Wydziału krajowego.

Jeżeli w czasie, w którym Sejm nie jest zebrany, członek Wydziału krajowego umrze, zrezygnuje, lub też dozna przeszkody w prowadzeniu spraw Wydziału, trwającej dłuższy czas, powoła Marszałek na jego miejsce zastępcę należącego do tej samej narodowości.

W miejsce członka względnie zastępcy członka Wydziału, którego stale brakuje, dokona Sejm, skoro się zbierze, nowego wyboru.

§ 17.

Projekty ustaw w sprawach krajowych wchodzą do Sejmu jako przedłożenia rządowe, jako przedłożenia Wydziału krajowego, jako wnioski komisyj sejmowych, lub jako samoistne wnioski członków Sejmu.

Do każdej ustawy krajowej potrzeba uchwały sejmowej i sankcyi cesarskiej.

Wnioski dążące do wydania ustaw, którym Cesarz odmówi sankcyi, albo które Sejm odrzuci, nie mogą wejść powtórnie na tej samej sesyi.

§ 31.

Wydział krajowy bada akta wyborcze wybranych posłów sejmowych, zdaje sprawę Sejmowi i czyni odpowiednie wnioski. O ważności aktów wyborczych rozstrzyga Sejm.

§ 35.

Sprawy wchodzą pod obrady Sejmu:

a) albo jako przedłożenia rządowe, wnoszone przez Rząd na ręce Marszałka krajowego,

b) albo jako przedłożenia Wydziału krajowego.

c) albo jako wnioski członków Sejmu.

d) albo wreszcie jako przedłożenia komisyi wybranych przez Sejm z własnego grona.

Wnioski samoistne członków Sejmu nie odnoszące się do jakiegoś przedłożenia Rządu, Wydziału krajowego lub komisyi sejmowej mają być składane pisemnie do laski marszałkowskiej. Sposób ich traktowania w Sejmie określa regulamin sejmowy.

Uchwała sejmowa, ustanawiająca dla wypracowania pewnego obszerniejszego projektu ustawy komisyę, której działalność ma trwać dłużej niż przez jedną sesyę sejmową, może być powzięta tylko większością dwóch trzecich części głosów przy zwykłym komplecie.

Komisya taka obraduje jedynie, gdy Sejm krajowy jest zebrany; zamknięcie więc lub odroczenie Sejmu zawiesza jej czynności, aż do ponownego zebrania się Sejmu w tym samym okresie sejmowym.

Z chwilą ponownego zebrania się Sejmu podejmuje komisya napowrót swoje czynności i jeżeli Sejm inaczej nie postanowi, prowadzi dalej swą pracę aż do jej ukończenia. W razie opróżnienia miejsc w komisyi należy je obsadzić ponownie przez wybór uzupełniający.

Do utworzenia stałej komisyi, któraby miała obradować nad pewnym przedmiotem także i podczas odroczenia lub zamknięcia sesyi sejmowej w okresie tego samego peryodu sejmowego potrzeba osobnej ustawy krajowej, uchwalonej większością dwóch trzecich części głosów przy komplecie dwóch trzecich części wszystkich członków Sejmu.

Z upływem sześcioletniego peryodu sejmowego albo też z chwilą rozwiązania Sejmu ustaje czynność wszelkich komisyj.

Marszałek krajowy wykluczy z pod obrad wnioski tyczące się przedmiotów nie należących do zakresu działania Sejmu.

§ 35 a)

Wszystkie komisye sejmowe wybierane będą w ten sposób, że członków komisyi przypadających na Polaków wybierają posłowie polscy razem z wirylistami narodowości polskiej, członków zaś komisyi przypadających na Rusinów wybierają posłowie ruscy razem z wirylistami narodowości ruskiej, a to według stosunku liczby członków Sejmu narodowości ruskiej do ogółu członków Sejmu.

Bliższe postanowienia oznaczy regulamin sejmowy.

Według tych samych zasad dokonują się wybory do instytucyj krajowych, do których Sejmowi służy prawo wybierania swoich reprezentantów. Przepis ten nie narusza praw, zastrzeżonych w tym względzie Wydziałowi krajowemu i przepisów organizacyjnych każdej z tych instytucyj.

§ 38.

Do powzięcia ważnej uchwały w Sejmie potrzebna jest obecność więcej niż połowy wszystkich członków Sejmu (§ 3 stat. kraj.) i zgoda bezwzględnej większości członków obecnych. W razie równości głosów wniosek wzięty pod obrady upada.

Do powzięcia ważnej uchwały w sprawie postanowień statutu krajowego, określających skład Sejmu (§ 3 statutu) oraz postanowień odnoszących się do zasad połączenia obszarów dworskich z gminami miejscowemi (§ 18 b statutu) potrzebna jest obecność co najmniej stu ośmdziesięciu sześciu członków Sejmu i zgoda co najmniej dwóch trzecich części członków obecnych.

Do powzięcia ważnej uchwały w sprawie zmiany wszystkich innych postanowień statutu krajowego oraz dołączonej do niego ordynacyi wyborczej i dodatku tabelarycznego do tejże ordynacyi potrzebna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części wszystkich członków Sejmu i zgoda conajmniej dwóch trzecich części członków obecnych

§ 42.

Wydział krajowy roztrząsa i załatwia przekazane sobie czynności w obradach kolegialnych.

Do ważności uchwały potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków Wydziału krajowego i przewodniczącego.

Uchwały Wydziału krajowego zapadają bezwzględną większością głosów.

Marszałek krajowy głosuje tylko w razie równości głosów.

Marszałek wstrzyma wykonanie uchwały Wydziału krajowego, jeżeli uzna ją za przeciwną dobru powszechnemu lub istniejącym ustawom. W takim razie przedłoży sprawę natychmiast do Najwyższego rozstrzygnięcia na ręce Namiestnika.

Art. II.

Postanowienia § 18 statutu krajowego uzupełnione § 18 a) przez ustawę krajową z dnia 23. kwietnia 1909 Dz. u. kr. Nr. 42 uzupełnia się następującemi postanowieniami:

§ 18 b)

Gdyby obszary dworskie, istniejące na zasadzie ustaw krajowych z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 20 i z dnia 21. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 41 miały zostać w drodze ustawodawstwa krajowego połączone z gminami miejscowemi, natenczas może to nastąpić tylko na następujących zasadach:

1. Złączone z gminami miejscowemi obszary dworskie nie mają prawa do korzystania z dobra gminnego. Z majątku gminnego mają one prawo korzystania tylko o tyle, o ile majątek ten w całości, lub częściowo służy dla celów administracyi gminy, nie zaś o ile on służy jako źródło dochodu. Wobec tego nie mogą być obszary dworskie pociągane do pokrywania wydatków wynikających, lub połączonych z zarządem, utrzymaniem, ulepszeniem, lub rozszerzeniem dobra gminnego, a do wydatków wynikających lub połączonych z zarządem, utrzymaniem lub rozszerzeniem majątku gminnego nie mogą być pociągane, o ile on jest źródłem dochodu dla gminy. Również nie mogą być obszary dworskie złączone ze związkiem gminnym, pociągane do oprocentowania lub spłaty długów gminnych, zaciągniętych przed złączeniem, a odpowiadać będą tylko za takie długi, jakie będą zaciągnięte po złączeniu z gminą na cele przewidziane w bezpośrednio następującym ustępie.

2. Złączone z gminami miejscowemi obszary dworskie przyczyniać się mają jedynie do wszystkich bieżących wydatków administracyjnych gminnych wynikających z wykonania ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866, Dz. u. kr. Nr. 19, tudzież wydatków nakładanych na gminę na mocy innych ustaw — o ile obszar dworski nie jest ustawowo obowiązany do bezpośredniego świadczenia na ten sam cel — a to na podstawie równego i powszechnego nakładania równej stopy dodatków do wszystkich tych bezpośrednich państwowych podatków, opłacanych w gminie, do których dodatki gminne mogą być nakładane.

Do świadczeń dobrowolnych, leżących poza obowiązkiem gminy, przez Radę gminną uchwalonych, obszar dworski nie może być zmuszony.

3. Każdoczesnemu właścicielowi złączonego z gminą obszaru dworskiego ma być poruczone na jego żądanie wykonywanie całej policyi miejscowej na terytoryum obszaru dworskiego. W takim razie obszar dworski opłacać będzie z przypadającej nań sumy dodatków gminnych jedynie 80 prc. — t. j. o 20 procent mniej, aniżeliby opłacał, gdyby mu to wykonanie policyi nie było poruczone.

4. Reprezentantowi obszaru dworskiego służy głos wirylny w reprezentacyi gminnej, jeżeli obszar dworski opłaca przynajmniej 100 koron podatków realnych.

5. Nałożenie dodatków gminnych ponad 20 procent. na pokrycie wydatków, do których w myśl punktu 2. obszar dworski ma się przyczyniać podlega zatwierdzeniu Reprezentacyi powiatowej.

6. Jeżeli właściciel obszaru dworskiego nie jest obywatelem austryackim, winien do wykonywania policyi miejscowej i do udziału w reprezentacyi gminnej wyznaczyć zastępcę, posiadającego wymogi żądane § 10 ustawy o obszarach dworskich z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 20.

7. Połączenie obszarów dworskich z miastami lub z miasteczkami może nastąpić tylko na podstawie obopólnego porozumienia.

8. Wcielenie obszaru dworskiego do gminy może nastąpić tylko po myśli przepisów ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 20 w brzmieniu noweli z dnia 21. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 41.

§ 18 e).

W razie zmiany ustawy o reprezentacyi powiatowej zachowane będą następujące zasady:

1. Organizacya ich opierać się ma na zasadzie reprezentacyi interesów.

2. Stosunek liczby członków z jednej grupy interesów do ogólnej liczby członków Rady powiatowej musi być unormowany w ten sposób, aby w Radach powiatowych liczących więcej niż dwie grupy interesów, liczba członków jednej grupy wynosiła najwyżej o jednego mniej niż połowa wszystkich członków Rady powiatowej, zaś w Radach powiatowych liczących tylko dwie grupy, liczba członków była między obie grupy równo rozdzielona.

3. Prawo czynne wyborcze z grupy gmin wiejskich ograniczone będzie do tych, którzy bądź z tytułu opłacanych podatków bezpośrednich, podlegających dodatkom gminnym, bądź to z tytułu osobistej kwalifikacyi na mocy obecnie obowiązującej ustawy gminnej posiadają czynne prawo wyboru do Rady gminnej. Uprawnieni do wyboru w tej grupie interesów wybierać będą odpowiednią liczbę wyborców, którzy mają dokonać wyboru przypadającej na tę grupę liczby członków Rady powiatowej. Przez powyższe postanowienie nie przesądza się zabezpieczenia mniejszości narodowych.

Art. III.

Postanowienie § 26. statutu krajowego uzupełnia się następującem postanowieniem:

§ 26 a).

W drodze ustawodawstwa krajowego utworzoną będzie dla stałej kontroli finansowej samorządu, krajowa Izba obrachunkowa.

Art. IV.

Ogłoszona patentem cesarskim z dnia 26. lutego 1861, Dz. u. p. Nr. 20 ordynacya wyborcza sejmowa wraz ze zmianami jej, które nastąpiły na mocy późniejszych ustaw krajowych przestaje obowiązywać, a na jej miejsce wchodzi w życie dołączona do niniejszej ustawy ordynacya wyborcza sejmowa wraz z dodatkiem tabelarycznym.

Art. V.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ischl Zdrój, dnia 8. lipca 1914.

Franciszek Józef w. r.

Heinold w. r.

Ordynacya wyborcza sejmowa.

I. O prawie wyborczem i wybieralności, o okręgach wyborczych i miejscach wyboru oraz o rozpisaniu wyborów.

§ 1.

Do wyboru w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej uprawniona jest każda osoba, która w dniu rozpisania wyboru posiada obywatelstwo austryackie, nie jest po myśli postanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi od prawa wyboru wyjęta lub wykluczona i posiada takie dobra tabularne, z których roczna należytość podatkowa w dziale państwowego podatku gruntowego i domowego wynosi przynajmniej 200 koron, z czego przynajmniej trzy czwarte części przypaść muszą na podatek gruntowy.

Posiadanie dwóch lub więcej dóbr tabularnych, z których roczna należytość w dziale podatku gruntowego i domowego razem wzięta wynosi przynajmniej 200 kor., uprawnia także do wyboru.

Uprawnieni do wyboru, mający dobra tabularne we więcej niż w jednym okręgu wyborczym, wykonują swe prawo wyborcze w tym okręgu wyborczym, w którym leży ich majątek najwyżej opodatkowany.

§ 2.

Do wyboru w klasie cenzusowej miast uprawniona jest każda osoba, która w dniu rozpisania wyboru posiada obywatelstwo austryackie, nie jest po myśli postanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi od prawa wyboru wyjęta lub wykluczona i należy do pierwszych dwóch trzecich części wszystkich członków gminy, opłacających w niej przynajmniej od roku podatek państwowy bezpośredni ze swej realności, od przedsiębiorstwa zarobkowego albo od dochodu, spisanych porządkiem wysokości opłacanych przez nich w gminie rocznych podatków bezpośrednich, poczynając od opłacającego najwyższy podatek. Ci jednak z pośród opłacających w gminie podatki bezpośrednie, którzy są wyborcami w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej, nie będą umieszczeni na tych spisach. Jeżeli kilku uprawnionych opłaca równe kwoty podatkowe, starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego.

Osoby uprawnione do wyboru w tej klasie z tytułu opłacania podatków wykonują swe prawo wyborcze w tej gminie, w której opłacają ten podatek a jeżeli opłacają go w kilku gminach w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru stale mieszkają, a w braku takiego mieszkania w tej gminie, w której swe prawo wyborcze chcą wykonać.

Do wyboru w tej klasie miast uprawnione są bez względu na opłatę podatków także następujące osoby, jeżeli w dniu rozpisania wyborów posiadają obywatelstwo austryackie, nie są po myśli postanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi od prawa wyboru wyjęte lub wykluczone i ukończyły 24-ty rok życia:

a) pasterze dusz i inni duchowni świeccy wyznań chrześcijańskich i przełożeni klasztorów;

b) rabini starozakonni;

c) urzędnicy dworu, państwa, kraju, powiatu, gmin, zakładów i funduszów publicznych;

d) oficerowie (audytorzy, lekarze wojskowi, oficerowie rachunkowi) w stanie spoczynku i w stanie pozasłużbowym;

e) urzędnicy wojskowi tak w czynnej służbie jak i w stanie spoczynku lub pozasłużbowym;

f) adwokaci, notaryusze, doktorowie, którzy otrzymali stopień akademicki na jednym z uniwersytetów lub w innej szkole wyższej austryackiej, magistrowie chirurgii i farmacyi, dyplomowani weterynarze, którzy otrzymali dyplom w jednym z zakładów austryackich, technicy, którzy na jednej z wyższych szkół technicznych austryackich studya ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzamina państwowe z dobrym skutkiem złożyli, kandydaci notaryalni, którzy posiadają wszystkie warunki do uzyskania posady notaryalnej ustawą przepisane;

g) przełożeni, profesorowie i nauczyciele znajdujących się w gminie szkół i innych publicznych zakładów naukowych, tudzież prywatnych, o ile posiadają kwalifikacye naukowe dla zakładu publicznego tej samej kategoryi.

Osoby uprawnione do głosowania z tytułu osobistej kwalifikacyi od a) do g) posiadają prawo wyboru tylko w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyborów stale mieszkają.

Osoby, które w dniu rozpisania wyborów posiadają obywatelstwo honorowe jednego z miast klasy cenzusowej, a z innego tytułu nie mają prawa wyborczego w żadnej klasie wyborczej, mają je w tem mieście, którego są honorowymi obywatelami. Jeżeli są obywatelami honorowymi kilku miast, w takim razie wykonują prawo wyboru w tem mieście, w którem chcą.

§ 3.

Prawo wyboru w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej i w klasie cenzusowej miast służy także tym, którzy nie mają własnowolności, dalej współposiadaczom nieruchomości lub przedsiębiorstwa, niewiastom, oraz osobom prawniczym (powiatom, gminom, korporacyom, stowarzyszeniom, instytucyom, fundacyom, funduszom, spółkom i t. p.). Państwo i kraj nie mają prawa wyborczego.

Prawo to wykonywać jednak będą:

a) za osoby niewłasnowolne ich prawni zastępcy;

b) za osobę prawniczą ta osoba, która w myśl przepisów ustawy lub norm istniejących dla niej jest powołana do reprezentowania jej na zewnątrz;

c) za współposiadaczy nieruchomości lub przedsiębiorstw umocowany przez nich pełnomocnik.

§ 4.

Niewiasty, uprawnione do głosowania w którejkolwiek klasie, mogą głosować osobiście lub przez pełnomocników.

W klasie wielkiej posiadłości ziemskiej. każdy wyborca może głosować także przez pełnomocnika.

Pełnomocnikiem może być tylko mężczyzna, który ukończył 24-ty rok życia i posiada prawo wyboru w tej klasie wyborczej, w której ma to prawo jego mocodawca, bez względu na okręg wyborczy.

Nikt nie może głosować więcej niż raz za pełnomocnictwem.

§ 5.

Do wyboru w klasie powszechnej miast oraz w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek uprawniony jest każdy mężczyzna, który w dniu rozpisania wyboru posiada obywatelstwo austryackie, nie jest po myśli po-

stanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi od prawa wyboru wyjęty lub wykluczony, skończył 24 rok życia, a w gminie (na obszarze dworskim), w której prawo wyboru ma być wykonane, w dniu rozpisania wyboru przynajmniej od roku jest zamieszkały.

Jeżeli pewne części gminy (miejscowości, okręgi miejskie, dzielnice miasta) przydzielone są do różnych okręgów wyborczych, w tym razie uprawniony do wyboru wykonywa swoje prawo wyborcze w tej części gminy, w której w czasie rozpisania wyboru mieszka.

Osoby, mieszkające na obszarze dworskim niewcielonym do związku gminnego, wykonują pod tymi samymi warunkami prawo wyborcze w tej gminie, z którą obszar dworski tworzy jedną miejscowość. Gdyby ta ostatnia okoliczność nie zachodziła, w takim razie Namiestnictwo oznacza gminę miejscową, w której mieszkańcy obszaru dworskiego wykonywać mają prawo wyboru.

Jeżeli uprawniony do wyboru w dniu rozpisania wyboru przynajmniej od roku ma więcej niż jedno mieszkanie, wykonuje prawo wyboru tam, gdzie w czasie rozpisania wyboru piastuje urząd publiczny, względnie tam, gdzie ma siedzibę swych czynności zawodowych, a gdyby brakło i tego kryteryum, tam, gdzie ma swą główną siedzibę w kraju.

Jeżeliby i pod tym względem zachodziła wątpliwość, uprawniony wybiera sam gminę zamieszkania, w której chce wykonywać swoje prawo wyborcze,

§ 6.

Za miejsce zamieszkania wyborcy uważa się to miejsce, w którem z widocznym lub z okoliczności wynikającym zamiarem stałego pobytu osiadł, czy to dobrowolnie, czy też z obowiązku nałożonego przepisem ustawy.

Dopóki ktoś w pewnej miejscowości ma miejsce zamieszkania, dopóty jego czasowa nieobecność w tejże nie przerywa czasu zamieszkania, wymaganego do uprawnienia wyborczego.

§ 7.

W klasie wielkiej posiadłości ziemskiej, w okręgach Nr. 18, 29, 30, 33 klasy cenzusowej miast, i w klasie Izb handlowych i przemysłowych wyborca głosuje na tylu posłów, ilu na jego okręg wyborczy przypada; we wszystkich innych klasach wyborczych i w niewymienionych powyżej okręgach wyborczych klasy cenzusowej miast, każdy wyborca głosuje na jednego posła ewentualnie także na jego zastępcę (§ 44), chociażby na okręg wyborczy przypadało dwóch posłów.

Każdy wyborca ma z reguły tylko jeden głos.

W klasie jednak gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek posiadają głos podwójny (liczący się za dwa głosy), ci wyborcy, którzy należą do pierwszych dwóch trzecich części wszystkich wyborców opłacających w gmi-

nie i na obszarze dworskim przynajmniej od roku podatek bezpośredni od swej realności, od przedsiębiorstwa zarobkowego albo od dochodu, spisanych porządkiem wysokości opłacanych przez nich w gminie i na obszarze dworskim stanowiącym z gminą jedną miejscowość, rocznych podatków bezpośrednich, poczynając od opłacającego najwyższy podatek. Ci jednak z pośród opłacających w gminie i na obszarze dworskim podatki bezpośrednie, którzy są wyborcami w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej lub w klasie cenzusowej lub powszechnej miast, nie będą umieszczeni na tych spisach.

Nadto posiadają głos podwójny ci wyborcy, którzy należą do osób wyszczególnionych w ustępie trzecim § 2 niniejszej ordynacyi, chociażby ze względu na opłacany podatek głosu podwójnego nie miały.

Jeżeli kilku opodatkowanych opłaca równe kwoty podatkowe, starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego.

§ 8.

Z posiadających czynne prawo wyboru osób, głosują w okręgach Nr. 17, następnie 41 do 46 włącznie jedynie te osoby prawnicze, które mają charakter narodowy ruski naturą swoją lub statutem określony, tudzież te, których wpisania na listę wyborczą odnośnego okręgu zażądają czynniki powołane do zastępowania osoby prawniczej na zewnątrz ważną uchwałą, oraz osoby fizyczne narodowości ruskiej, wyłączone z innych okręgów tej samej klasy wyborczej.

W okręgach Nr. 56, 57 i 58 klasy powszechnej miast, oraz w okręgu Nr. 154 klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek mają prawo wyborcze tylko te osoby, które są narodowości ruskiej, wyłączone z innych okręgów tej samej klasy.

W okręgach Nr. 147 do 153 włącznie, klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek mają prawo wyborcze te osoby, które są narodowości polskiej, wyłączone z innych okręgów tej samej klasy.

Dodatek tabelaryczny do niniejszej ordynacyi wyborczej wskazuje nadto powiaty sądowe, względnie gminy, w których wyborcy polscy, względnie ruscy mają być wyłączeni z jednego okręgu wyborczego a przyłączeni do innego, jedno lub dwumandatowego okręgu wyborczego.

Wyborcy w gminach wymienionych w rozdziale VII dodatku tabelarycznego, nie należący ani do polskiej ani do ruskiej narodowości, mogą w sposób dla reklamacyi przewidziany (§§ 21, 22) domagać się wyłączenia z okręgu wyborczego jednej i przeniesienia do okręgu wyborczego drugiej narodowości i wpisania do odnośnej listy wyborczej.

§ 9.

Osoby uprawnione do wyboru w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej nie mają prawa wyboru w innych klasach.

Osoby, uprawnione do wyboru w klasie cenzusowej miast mają to prawo także w klasie powszechnej miast, o ile posiadają warunki wymienione w § 5. lecz nie mają go w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek.

Każdy wyborca może wykonywać swe prawo wyboru tylko w jednym okręgu tej samej klasy.

§ 10.

Celem wyboru posła tworzą uprawnieni do wyboru w każdym okręgu wyborczym każdej klasy wyborczej jedno ciało wyborcze.

Okręgi wyborcze ustalone są w dodatku tabelarycznym dołączonym do niniejszej ordynacyi.

Ten podział okręgów nie narusza praw miast przysługujących im dotąd w myśl ustawy o reprezentacyi powiatowej Miasta zatem, które dotąd dla siebie osobno wybierały posła na Sejm krajowy, a do których wedle dołączonego wykazu tabelarycznego przydzielono wsie i miasteczka, będą i nadal wybierały samoistnie członków rady powiatowej po myśli § 5 ordynacyi wyborczej dla rad powiatowych.

§ 11.

O ile w dołączonym do tej ordynacyi dodatku tabelarycznym jest mowa o powiatach politycznych lub sądowych, należy rozumieć te powiaty w tych rozmiarach, jakie one mają w czasie wejścia niniejszej ustawy w życie.

Postanowienia powyższego ustępu mają analogiczne zastosowanie także i do gmin (części gmin).

§ 12.

Miejscami wyboru w klasie wielkiej posiadłości ziemskiej są miasta. wymienione przy każdym okręgu w dodatku tabelarycznym do niniejszej ordynacyi.

Miejscem wyboru w klasie cenzusowej i w klasie powszechnej miast oraz w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek jest każda gmina miejscowa i każda w dodatku tabelarycznym do niniejszej ordynacyi osobno wymieniona część gminy (miejscowość, okręg miejski, dzielnica miasta).

Gmina miejscowa, która według ostatniego spisu ludności liczy wraz z obszarem dworskim mniej niż 500 mieszkańców, nie wliczając osób, będących w czynnej służbie wojskowej, może być zarządzeniem Namiestnictwa połączona z jedną z najbliżej położonych i komunikacyjnie najdogodniej łączących się gmin tego samego okręgu wyborczego dla utworzenia zbiorowych miejsc wyboru.

O ile jednak wyborcy z tej samej gminy i obszaru dworskiego ze względu na swoją narodowość należą do różnych okręgów wyborczych tej

samej klasy wyborczej, a w gminie tej i na obszarze dworskim, według ostatniego spisu ludności nie ma 250 mieszkańców, którzy jako język swój potoczny podali język polski względnie ruski, to wyborcy ci mogą być zarządzeniem Namiestnictwa przyłączeni do jednej z najbliżej położonych gmin tego samego okręgu wyborczego dla utworzenia zbiorowych miejsc wyboru.

Wydane w tym względzie zarządzenia należy ogłosić w starostwie przez przybicie na urzędowej tablicy, tudzież w sposób w miejscu praktykowany w odnośnych gminach równocześnie z rozpisaniem wyboru.

§ 13.

Posłem może być wybrany każdy mężczyzna, który przynajmniej od lat trzech posiada obywatelstwo austryackie, ukończył 30-ty rok życia, po myśli postanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi od prawa wyboru nie jest wyjęty lub wykluczony i w jednej z klas wyborczych w kraju uprawniony jest do wyboru posła na Sejm.

Zastępcy posłów, którzy w okręgach Nr. 31, 32, 34 i 100 do 113 włącznie mają być wybierani, muszą posiadać teżsame warunki wybieralności.

§ 14.

W stałej czynnej służbie pozostający oficerowie, duchowni wojskowi, gażyści bez rangi, tudzież osoby, należące do stanu szeregowców siły zbrojnej a względnie do żandarmeryi — łącznie z czasowo urlopowanymi — są wyjęci od wybieralności, a wyjąwszy klasę wielkiej posiadłości ziemskiej, także od prawa wyboru.

W klasie wielkiej posiadłości ziemskiej mogą osoby, wymienione w pierwszym ustępie głosować tylko przez pełnomocników.

Urzędnicy wojskowi, pozostający w stałej służbie czynnej, są wyjęci od wybieralności, posiadają jednak czynne prawo wyborcze.

Zresztą nie mogą osoby, odbywające w dniu wyboru przejściowo czynną służbę wojskową, wykonywać swego prawa głosowania w żadnej klasie wyborczej.

§ 15.

Od prawa wyboru i wybieralności są wykluczeni:

1. Wszystkie osoby, zostające pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą z wyjątkiem dopuszczonym w § 3 niniejszej ordynacyi co do prawa wyboru.

2. Ci, którzy pobierają z funduszów publicznych lub gminnych zaopatrzenie jako ubodzy lub takież zaopatrzenia pobierali w roku, wybór bezpo-

średnio poprzedzającym, albo wogóle korzystają z dobroczynności publicznej.

Nie należy jednak ze względu na prawo wyborcze uważać za zaopatrzenie ubogich albo za akty dobroczynności publicznej: wsparć z Kasy chorych, rent pobieranych z powodu wypadku, podeszłego wieku lub przez inwalidów, zasiłków pobieranych przez członków rodziny osób powołanych do czynnej służby wojskowej, bezpłatnego pielęgnowania w szpitalach publicznych, uwolnienia od opłaty szkolnej, obdarzenia środkami naukowymi, zasiłków na kształcenie w jakiejkolwiek formie, jakoteż zapomóg z powodu klęsk.

3. Osoby, do których majątku otwarto konkurs, aż do ukończenia tegoż, a jeżeli upadłym dłużnikiem jest kupiec, aż do uzyskania powtórnie zdolności do praw oznaczonych w § 246 ordynacyi konkursowej z dnia 25. grudnia 1868, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1869.

4. Osoby, które zostały zasądzone na karę za zbrodnię lub za przekroczenie kradzieży, sprzeniewierzenia, uczestnictwa w tychże, oszustwa, stręczenia do nierządu (§§ 460, 461, 463, 464, 512 u. k.), za czyny karygodne, oznaczone w § 1 ustawy z dnia 28. maja 1881, Dz. u. p. Nr. 47 i w § 1 ustawy z dnia 25. maja 1883, Dz. u. p. Nr. 78, lub też za przekroczenie §§ 1, 2, 3, 4 i 5, ustęp przedostatni ustawy z dnia 24. maja 1885, Dz. u. p. Nr. 89.

Skutek ten zasądzenia ustaje co do zbrodni wymienionych w § 6 l. 1 aż do 10 ustawy z dnia 15. listopada 1867, Dz. u. p. Nr. 131, z końcem kary, co do innych zbrodni po upływie lat dziesięciu, jeżeli winny był zasądzony najmniej na pięcioletnią karę, zresztą zaś po upływie lat pięciu, zaś co do reszty wyżej wyliczonych czynów karygodnych, po upływie lat trzech od ukończenia kary.

5. Osoby, które skazane zostały na karę z powodu występku po myśli §§ 66, 67, 68 i 69 ustawy o służbie wojskowej z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128, na okres trzech lat od ukończenia kary.

6. Osoby, które sądownie skazane zostały na karę z powodu występku przeciw prawno-karnym postanowieniom dla ochrony wolności wyboru, jeżeli czyn popełniony został przy wyborach do Izby posłów Rady państwa lub do Sejmów, a to stosownie do postanowień ustawy z dnia 26. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 18.

7. Osoby, oddane pod nadzór policyjny lub do zakładu robót przymusowych, aż do upływu lat trzech po ukończeniu nadzoru policyjnego, względnie po uwolnieniu z zakładu robót przymusowych.

8. Osoby, którym sąd odjął władzę ojcowską nad ich dziećmi, jak długo dzieci pozostają pod obcą opieką, w każdym razie na okres trzech lat po sądowem zarządzeniu.

9. Osoby, które skazane były więcej jak dwa razy na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo na podstawie powszechnej ustawy karnej lub ustawy z dnia 19. lipca 1877 Dz. u. p. Nr. 67 lub innych wydać się mających postanowień ustawowych na okres trzech lat od ukończenia kary.

§ 16.

Namiestnik wyznacza dzień wyboru posłów w miejscach wyborczych, niniejszą ordynacyą wskazanych. Dla wyborów z klasy cenzusowej miast, z klasy powszechnej miast, tudzież z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek wyznacza Namiestnik równocześnie także dzień ewentualnych wyborów ściślejszych.

Dnie wyborów przy wyborach powszechnych mają być wyznaczone w ten sposób, aby najpierw wybrała posłów klasa gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, następnie klasa powszechna miast, po niej klasa cenzusowa miast, następnie Izby handlowe i przemysłowe oraz stowarzyszenia przemysłowe, a na ostatku klasa wielkiej posiadłości ziemskiej.

Dla każdej klasy wyborczej ma być wyznaczony ten sam dzień na wybory i ten sam dzień na ewentualne wybory ściślejsze; tylko w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek Namiestnik może wyznaczyć dla wyborów oraz dla ewentualnych wyborów ściślejszych więcej dni wyborczych.

Dnie wyborów mają być tak wyznaczone, by wszystkie potrzebne czynności przygotowawcze mogły być przedtem ukończone.

§ 17.

Rozpisanie powszechnych wyborów należy ogłosić w krajowym dzienniku urzędowym i plakatami we wszystkich gminach (obszarach dworskich) i miejscach wyborczych w kraju.

Rozpisanie poszczególnych wyborów uzupełniających ogłosić należy w krajowym dzienniku urzędowym, a wyborów uzupełniających z klasy cenzusowej miast, z klasy powszechnej miast, tudzież z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, nadto także plakatami w gminach (obszarach dworskich) i w miejscach wyborczych tego okręgu wyborczego, w którym wybór ma się odbyć.

Dzień ogłoszenia w dzienniku urzędowym uważa się za dzień rozpisania wyborów.

W myśl § 20 ustawy z dnia 26. stycznia 1907 Dz. p. p. Nr. 18 wyda Namiestnictwo obwieszczenie o przepisach karnych dla ochrony wolności wyborów i zgromadzeń.

Zwierzchności gminne i Przełożeństwa obszarów dworskich są obowiązane powyższe obwieszczenia ogłosić przez ich wywieszenie.

II. O przeprowadzeniu wyborów w okręgach klasy cenzusowej i klasy powszechnej miast oraz klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek.

§ 18.

Uprawnienie do wyboru ustala się przez wpisanie do listy wyborczej.

§ 19.

Uprawnionych do wyboru z każdej gminy i z każdej klasy wyborczej wraz z uprawnionymi do wyboru wchodzącego ewentualnie po myśli § 5 ustęp 3 w rachubę obszaru dworskiego, wpisze naczelnik gminy (burmistrz) do osobnych list (list wyborczych) w porządku abecadłowym, z podaniem imion, nazwisk, zawodu i mieszkania.

W listach wyborczych dla wyboru z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek uwidoczni naczelnik gminy nadto w odnośnej rubryce czy wpisanemu wyborcy służy jeden głos, czy też głos podwójny (§ 7, ustęp 3 i 4).

Jeżeli uprawnieni do wyboru z jednej gminy wybierają w różnych okręgach wyborczych, to należy dla każdej części gminy, przydzielonej do pewnego okręgu wyborczego, sporządzić osobną listę wyborczą w porządku abecadłowym. Tak samo, jeżeli czynność wyborcza w obrębie jednej gminy odbywać się ma w kilku lokalach wyborczych, do których wyborcy według terytoryalnej przynależności są przydzieleni (§ 25, ustęp 4), należy listę wyborczą sporządzić dla każdego z odnośnych terytoryalnych obszarów gminy z osobna w porządku abecadłowym.

Jeżeli uprawnieni do wyboru w gminie należą do okręgów wyborczych różnych ze względu na ich narodowość, natenczas należy sporządzić w gminie oddzielne listy wyborcze dla wyborców należących do każdego z tych okręgów.

Gdy uprawnieni do wyboru z kilku gmin, wybierają w jednem zbiorowem miejscu wyborczem (§ 12 ustęp 3 i 4), natenczas za podstawę czynności wyborczej mają służyć listy wyborcze poszczególnych gmin miejscowych, uporządkowane kolejno po sobie jako listy częściowe, bez sporządzania z nich listy ogólnej.

Przy układaniu list wyborczych wpiszą do nich naczelnicy gmin z urzędu wszystkie te osoby, których uprawnienie jest im znane lub też zapomocą pewnych danych może być stwierdzone.

Przy układaniu list wyborczych dla wyborców wyłączonych ze względu na ich narodowość, należy brać za podstawę ostatni ogólny spis ludności i rubrykę języka potocznego.

Listy wyborcze sporządzać należy przynajmniej w dwóch egzemplarzach.

§ 20.

Po sporządzeniu listy wyborczej przedłoży naczelnik gminy oba egzemplarze przełożonemu Starostwu, w stołecznem mieście Lwowie zaś Namiestnictwu. Dla miasta Krakowa wyznacza Namiestnictwo kierownika władzy politycznej, któremu poruczono sprawdzenie list wyborczych jakoteż rozstrzyganie reklamacyi; temu przedłoży Prezydent miasta listę wyborczą.

Wraz z listą wyborczą dla wyborców z klasy cenzusowej miast. jak i dla wyborców z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek przedłoży naczelnik gminy właściwej Władzy politycznej także ten spis osób i opłacanych przez nie podatków bezpośrednich, na podstawie którego obliczono, którym z tych osób służy prawo wyboru w klasie cenzusowej miast w myśl § 2, ustęp 1 tej ordynacyi, względnie prawo podwójnego głosu w klasie gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek w myśl § 7, ustęp 3.

Władza polityczna sprostuje z urzędu dostrzeżone usterki w liście wyborczej i jeden egzemplarz sprostowanej listy zwróci naczelnikowi gminy.

Przeciw sprostowaniu listy wyborczej, dokonanemu z urzędu, można wystąpić tylko w drodze reklamacyi.

Naczelnik gminy wyłoży listę przez dni czternaście w lokalu urzędowym gminy, codziennie w czasie przez władzę polityczną oznaczonym i publicznie obwieścić się mającym, dla wolnego przeglądu i poda to wyłożenie listy wyborczej do publicznej wiadomości, z równoczesnem wyznaczeniem czternastodniowego terminu reklamacyjnego, liczącego się od dnia obwieszczenia, przytaczając zarazem postanowienia § 21 niniejszej ordynacyi, odnoszące się do sposobu wnoszenia reklamacyj i rekursów. Jeżeli uprawnieni do wyboru z jednej gminy wybierają w różnych okręgach wyborczych (§ 19, ustęp 3, zdanie pierwsze), listy wyborcze wyłożyć należy w obrębie odnośnych okręgów wyborczych. — Wraz z listą wyborczą dla wyboru z klasy cenzusowej miast, jak i dla wyboru z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, wyłoży naczelnik gminy dla wolnego przeglądu także spis, o którym mowa w ustępie drugim niniejszego paragrafu.

Prawo przeglądu listy wyborczej uprawnia także do robienia przy sposobności tego przeglądu notatek z tej listy.

W gminach liczących do 5000 włącznie mieszkańców, lista wyborcza musi być wyłożona do przeglądu każdego dnia przez pięć godzin. W gminach ponad 5000 mieszkańców lista wyborcza ma być wyłożona przez ośm godzin; nadto należy odbić listę wyborczą wczas w dostatecznej liczbie i z chwilą nastania terminu reklamacyjnego wydać na żądanie każdemu odbitkę za zwrotem przypadających za jeden egzemplarz kosztów sporządzenia.

Kto żąda wydania takiej odbitki listy wyborczej, ma to oznajmić ustnie lub pisemnie naczelnikowi gminy w ciągu dni ośmiu po rozpisaniu wyboru; oświadczenie tego rodzaju zobowiązuje żądającego do odbioru zamówionej listy

i zapłaty kosztów jej sporządzenia, przypadających za sporządzone egzemplarze.

Zgłoszeń po tym czasie wpływających nie należy uwzględniać.

W ciągu dalszych dni ośmiu należy złożyć u naczelnika gminy 50 procent przybliżonych kosztów sporządzenia, w przeciwnym razie zgłoszenie jest bezskuteczne.

Przy odbiorze uiścić należy resztę kosztów, które w razie nieodebrania listy przez zgłaszającego, mogą być także ściągnięte w drodze politycznej egzekucyi.

Pod tymi samymi warunkami wydawać należy każdemu na żądanie także ewentualne dodatki do listy wyborczej.

§ 21.

Reklamacye przeciw liście wyborczej mogą być wnoszone:

1. z powodu wpisania nieuprawnionych do wyboru;

2. z powodu niewpisania uprawnionych do wyboru;

3. z powodu przyznania wyborcom z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek głosu, liczącego się za dwa, zamiast głosu liczącego się za jeden;

4. z powodu nieprzyznania wyborcom z tejże klasy głosu liczącego się za dwa, lecz tylko głosu liczącego się za jeden;

5. W gminach, w których wyborcy należą do okręgów wyborczych różnych ze względu na ich narodowość, o przeniesienie z listy jednego okręgu do listy okręgu drugiego.

Reklamacye z powodów podanych pod 1, 2, 3 i 4, może wnosić każdy wyborca, który w listach wyborczych danego okręgu jest zapisany; reklamacye z powodów podanych pod 5 może wnosić każdy wyborca umieszczony na jednej z list wyborczych obu okręgów, o które idzie.

Interesowany może reklamować swoje prawo wyborcze, chociaż na listach wyborczych danego okręgu zamieszczony nie został; do żądania przeniesienia wyborcy z listy jednego okręgu na listę drugiego według p. 5., uprawniony jest wyłącznie sam wyborca, o ile reklamacya opiera się na twierdzeniu, że wpis języka potocznego podany przy ostatnim spisie jest niezgodny z faktycznym stanem rzeczy, względnie o ile się opiera na postanowieniu zawartem w ostatnim ustępie § 8 ordynacyi wyborczej.

Reklamacye wnosić należy w każdym poszczególnym wypadku z osobna. Kto żąda wykreślenia osoby w liście zapisanej, przytoczyć powinien fakty, które uzasadniają, że osoba ta w danym okręgu wyborczym nie ma prawa wyboru.

Kto żąda wpisania osoby w liście niezapisanej, przedstawić powinien dowody, które uzasadniają, że osoba ta w danym okręgu wyborczym ma prawo głosowania.

Jeżeli reklamujący domaga się przeniesienia go z listy jednego okręgu na listę drugiego według p. 5., to powinien przytoczyć i wykazać fakty, które twierdzenie o jego narodowości uzasadniają, na przepisanym do tego celu formularzu.

Tego rodzaju reklamacye osób trzecich należy odrzucić, jeżeli wpis reklamowanego do listy wyborczej, zgadza się co do języka potocznego z wynikiem ostatniego spisu ludności.

Reklamacye należy wnosić u naczelnika gminy ustnie lub pisemnie.

§ 22.

Na podstawie reklamacyi, wniesionych w wyznaczonym terminie, sporządzi naczelnik gminy wykaz osób reklamowanych, do którego należy wciągnąć osobno:

1. Osoby, co do których zażądano ich wykreślenia z listy wyborczej (§ 21, punkt 1);

2. osoby, co do których zażądano przyznania im prawa głosu, liczącego się tylko za jeden a nie za dwa (§ 21, punkt 3);

3. osoby, co do których zażądano dodatkowego wpisania ich do listy wyborczej (§ 21, punkt 2);

4. osoby, dla których zażądano przyznania im prawa głosu, liczącego się za dwa, a nie za jeden (§ 21, punkt 4);

5. osoby, co do których żądano przeniesienia ich z listy jednego okręgu narodowego na listę drugiego (§ 21, punkt 5).

Wykaz osób reklamowanych wyłoży naczelnik gminy najpóźniej trzeciego dnia po upływie terminu reklamacyjnego w miejscach wskazanych w § 20, ustęp 5 do wolnego przeglądu przez trzy dni i ogłosi to publicznie. W ciągu tych trzech dni wolno osobom interesowanym (§ 21, ustęp drugi i trzeci) wnosić obrony względnie sprzeciwy przeciw reklamacyom.

Osobom, co do których wniesiono reklamacye z powodów wymienionych wyżej pod 1 i 2, winien naczelnik gminy na ich żądanie w ciągu powyższych trzech dni dać możność poinformowania się o motywach tych reklamacyj.

Obrony i sprzeciwy wnosić należy u naczelnika gminy ustnie lub pisemnie.

Wniesione reklamacye przedłoży naczelnik gminy do rozstrzygnięcia oznaczonej w § 20 ustęp 1 Władzy politycznej, dołączając do poszczególnych reklamacyj wniesione obrony i sprzeciwy.

Przeciw rozstrzygnięciu reklamacyi przez Starostwo może ten, kto wniósł reklamacyę, jak i ten, którego osoby wydane rozstrzygnięcie dotyczy, wnieść w ciągu dni trzech odwołanie do Namiestnictwa przez Starostwo.

Rozstrzygnięcie Namiestnictwa jest w każdym wypadku ostateczne.

Reklamacye i odwołania, które wniesiono po upływie terminu, należy odrzucić jako spóźnione.

W razie uwzględnienia reklamacyi przeprowadzi oznaczona w § 20, ustęp 1, władza polityczna sprostowanie listy wyborczej w sposób rozstrzygnięciu odpowiadający.

Jeżeli władza rozstrzygnie, że osoba, co do której wniesiono reklamacyę, ze względu na swą narodowość nie należy do tego okręgu wyborczego, na którego liście została umieszczona, to polecając wykreślenie jej z tej listy, zarządzi równocześnie zapisanie jej na listę wyborczą okręgu wyborczego, do którego z tytułu swej narodowości należy.

Zresztą począwszy od chwili wyłożenia listy wyborczej (§ 20, ustęp 5) sprostowania listy wyborczej należy przedsiębrać tylko o tyle, o ile jest obowiązkiem władzy politycznej aż do czasu na trzy dni przed terminem wyboru, wykreślić z listy wyborczej te w niej zapisane osoby, co do których utrata obywatelstwa austryackiego lub okoliczność, uzasadniająca po myśli §§ 14 i 15 tej ordynacyi wyjęcie lub wykluczenie od uprawnienia do wyboru dopiero później nastąpiła lub na jaw wyszła.

Sprostowania listy wyborczej, przez władzę polityczną dokonane, podać należy do wiadomości naczelnika gminy w celu sprostowania także egzemplarza tej listy, znajdującego się w urzędzie gminnym.

Najpóźniej ośm dni przed wyborem przedłoży naczelnik gminy znajdującą się u niego listę wyborczą ponownie władzy politycznej, która zbada, czy sprostowania listy wyborczej zarządzone w czasie postępowania reklamacyjnego zostały przeprowadzone, a zatem czy obydwa egzemplarze listy wyborczej zgadzają się ze sobą. W razie przeciwnym sprostuje władza obydwa egzemplarze zgodnie ze sobą.

Jeden egzemplarz listy wyborczej należy doręczyć komisarzowi wyborczemu.

Jeżeli zajdzie potrzeba sprostowania listy wyborczej na podstawie orzeczenia reklamacyjnego już po jej oddaniu komisarzowi wyborczemu, to władza zawiadomi o tem natychmiast naczelnika gminy miejsca wyboru i komisarza wyborczego. Naczelnik gminy sprostuje listę w obecności komisarza wyborczego, dołączając do niej polecenie władzy, zarządzające sprostowanie.

§ 23.

Skoro lista wyborcza po rozstrzygnięciu reklamacyi sprostowaną zostanie, wyda władza polityczna w § 20, ustępie 1 oznaczona, dla miejsca wyboru właściwa, wyborcom karty legitymacyjne do wyboru posłów. Jeżeli gminy, należące do różnych powiatów politycznych, złączone zostaną w zbiorowe miejsca wyborcze (§ 12, ustęp 3 i 4), to celem wystawienia kart legitymacyjnych należy po

ukończeniu postępowania reklamacyjnego, listy wyborcze tych gmin przesłać władzy politycznej dla miejsca wyboru właściwej.

Karty legitymacyjne mają zawierać liczbę bieżącą dotyczącej listy wyborczej, miejsce, dzień i godzinę rozpoczęcia czynności wyborczej, jakoteż godzinę kiedy oddawanie głosów ma być ukończone, imię, nazwisko i mieszkanie uprawnionego do wyboru, ilość posłów, na których ma prawo głosować, wreszcie w tych przypadkach, w których głos liczy się podwójnie (§ 7, ust. 3 i 4) i w których oprócz posła wybiera się także jego zastępcę, zaznaczenie tych okoliczności.

Na odwrotnej stronie karty legitymacyjnej należy umieścić ważniejsze postanowienia ustawy z dnia 26. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 18.

W miastach mających własny statut można poruczyć wystawienie kart legitymacyjnych Prezydentowi miasta.

Karty legitymacyjne należy wyborcom w mieszkaniu doręczyć; doręczenie można poruczyć naczelnikowi gminy.

Władza, która wydaje karty legitymacyjne, zarządzi przez ogłoszenie w sposób w miejscu praktykowany wezwanie wyborców, aby w wypadkach, w których z jakiegokolwiek powodu karty legitymacyjne najpóźniej na 24 godzin przed dniem wyboru nie zostały im doręczone, podjęli je osobiście w miejscu w obwieszczeniu oznaczonem.

W miejsce zagubionej karty legitymacyjnej, wyda powołana do pierwszego wystawienia władza uprawnionemu na jego żądanie duplikat karty legitymacyjnej, nawet w sam dzień wyboru.

§ 24.

Celem dokonania wyboru posłów należy wydać wyborcom razem z kartami legitymacyjnemi karty do głosowania, które muszą być opatrzone pieczęcią urzędową, oznaczonej w § 20. ust. 1 względnie § 23, ustęp 1, władzy politycznej lub wystawiającej karty legitymacyjne władzy gminnej (§ 23, ust. 4), i które nadto zawierać mają uwagę, że każda inna nie z urzędu wydana karta do głosowania, uważana będzie za nieważną.

Na karcie do głosowania wymienić należy, na ilu posłów wyborca ma prawo głosować, tudzież czy wyborca ma głosować tylko na posła, czy także na jego zastępcę. Jeżeli wyborcy służy głos podwójny (§ 7, ustęp 3 i 4) to okoliczność ta powinna być oznaczona wewnątrz karty do głosowania oraz zewnątrz w sposób taki, aby po złożeniu karty było to widoczne.

Karty do głosowania, potrzebne dla przedsiębrania wyboru ściślejszego, wydaje Komisarz wyborczy, o ile ich poprzednio władza do pierwszego wystawienia powołana, nie doręczyła wyborcom w inny sposób.

W miejsce zgubionych, lub nienadających się do użytku kart do głosowania, wyda na żądanie uprawnionych do wyboru władza wyżej wspomniana względnie w dniu wyboru i wyboru ściślejszego komisarz wyborczy, inne karty do głosowania.

Czas trwania oddawania głosów należy oznaczyć w ten sposób, by wykonanie prawa wyboru było o ile możności dla wyborców zabezpieczone,

§ 25.

Kierownictwo czynności wyborczej, odbywać się mającej w obecności komisarza wyborczego, należy poruczyć utworzonej z wyborców komisyi wyborczej, składającej się z siedmiu, a w gminach liczących mniej niż 1000 mieszkańców, z pięciu członków.

Z reguły ustanowić należy w każdem miejscu wyboru każdego okręgu wyborczego jedną komisyę wyborczą.

Gdyby w którem miejscu wyboru, powołani do oddania głosu uprawnieni do wyboru, należeli do różnych narodowych okręgów wyborczych (§ 19, ustęp 4), natenczas należy utworzyć w miejscowości wyboru dla uprawnionych do wyboru każdego okręgu wyborczego osobną komisyę wyborczą. W wypadku takim należy czynność wyborczą przeprowadzać dla każdego okręgu wyborczego oddzielnie co do miejsca lub co do czasu.

Gdzie ze względu na terytoryalną rozległość lub liczbę ludności byłoby wskazane, może władza polityczna, nad gminą bezpośrednio przełożona, w poszczególnych gminach miejscowych lub miejscowościach, zarządzić ustanowienie kilku komisyj wyborczych w obrębie całego obszaru gminnego lub miejscowości. W gminach mających w danej klasie wyborczej więcej niż 1000 wyborców należy dla każdych 1000 wyborców ustanowić osobną komisyę. Przydzielenie wyborców do poszczególnych komisyj wyborczych odbywać się ma przytem podług porządku abecadłowego albo też podług terytoryalnej przynależności; zarządzenia takie ogłosić należy w gminie we właściwym czasie, w sposób tam praktykowany. Przydzielenie według przynależności terytoryalnej (§ 19, ustęp 3) ma nastąpić przed sporządzeniem list wyborczych, przydzielenie zaś w porządku abecadłowym w każdym razie przed wystawieniem kart legitymacyjnych.

Dla każdej komisyi wyborczej postara się gmina miejsca wyboru o odpowiedni lokal wraz z potrzebnymi sprzętami i przyborami do pisania dla komisyi wyborczej.

§ 26.

Komisarza wyborczego dla miasta Lwowa wyznaczy Namiestnictwo, a dla wyborów, które odbyć się mają poza obrębem stołecznego miasta kraju, to

starostwo, w którego powiecie miejsce wyboru jest położone lub któremu Namiestnictwo wyznaczenie komisarza wyborczego poleci.

Urząd komisarza wyborczego jest, niezależnie od przepisów obowiązujących urzędników publicznych, urzędem honorowym, do którego przyjęcia obowiązany jest każdy, kto w miejscu wyborczem jest do wyboru uprawniony.

Każdej komisyi wyborczej przyda komisarz wyborczy protokolanta, który prowadzić będzie protokół z przebiegu czynności wyborczej i wpisywać do niego wszystkie ważne wydarzenia, które zaszły podczas czynności wyborczej, w szczególności rozstrzygnięcia powzięte przez komisyę wyborczą.

§ 27.

Reprezentacya gminna miejsca wyboru i komisarz wyborczy wyznaczą po trzech względnie po dwóch członków komisyi wyborczej i po dwóch zastępców członków komisyi z pomiędzy uprawnionych do wyboru w miejscu wyboru i odnośnym okręgu wyborczym.

W gminach pod względem narodowym mieszanych a należących do jednego z okręgów dwumandatowych klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, obowiązany jest komisarz wyborczy dbać o to, by w miarę możności obie narodowości w komisyi wyborczej były zastąpione.

Wyznaczonych w sposób wyżej podany sześciu, względnie czterech członków (zastępców), wybiera bezwzględną większością głosów siódmego, względnie piątego członka komisyi wyborczej, który posiadać musi w miejscu wyboru i danem kole wyborczem, prawo wyboru.

Gdyby i przy drugiem głosowaniu nie osiągnięto takiej większości głosów, wyznaczy tego członka komisarz wyborczy.

§ 28.

Członkowie komisyi wyborczej wybierają z pomiędzy siebie względną większością głosów przewodniczącego.

W razie równości głosów rozstrzyga los, przez komisarza wyborczego wyciągnięty.

§ 29.

Do powzięcia uchwały i ukonstytuowania się komisyi wyborczej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków.

Uchwały komisyi wyborczej zapadają bez względu na liczbę głosujących, względną większością głosów.

Przewodniczący komisyi wyborczej głosuje tylko w razie równości głosów i w takim razie głosem swoim rozstrzyga.

§ 30.

O dopuszczeniu do oddania głosu lub o ważności oddanych głosów rozstrzyga komisya wyborcza tylko w następujących przypadkach:

a) jeżeli przy oddawaniu głosów powstaje uzasadniona wątpliwość co do tożsamości osoby zgłaszającej się z kartą legitymacyjną, z osobą uprawnioną do wyboru, dla której karta legitymacyjna jest wystawiona;

b) jeżeli jest wątpliwość co do ważności lub nieważności poszczególnych oddanych głosów, albo

c) jeżeli podczas czynności wyborczej podniesiono zarzut przeciw uprawnieniu do wyboru osoby, do listy wyborczej wpisanej.

Zarzuty po myśli ustępów a) i c) podnieść mogą nietylko komisarz wyborczy i członkowie komisyi wyborczej, lecz także i wyborcy, ci ostatni ustnie lub pisemnie, i to tylko tak długo, dopóki osoba, której uprawnienie do wyboru zakwestyonowano, nie oddała jeszcze głosu, a w przypadku pod c) wspomnianym o tyle tylko, o ile ktoś twierdzi, że osoba ta od czasu ustalenia listy wyborczej utraciła obywatelstwo austryackie albo z powodów, przewidzianych w §§ 14 i 15 tej ordynacyi, straciła prawo wyborcze.

Rozstrzygnięcie komisyi wyborczej nastąpić musi w każdym poszczególnym przypadku przed dalszym ciągiem aktu wyborczego.

Od tego rozstrzygnięcia niema odwołania.

§ 31.

Komisarz wyborczy utrzymuje spokój i porządek podczas czynności wyborczej i czuwa nad przestrzeganiem postanowień ordynacyi wyborczej. — Nie powinien także dopuścić, aby komisya wyborcza przekraczała swój zakres działania.

W szczególności zaś sprzeciwi się komisarz rozstrzygnięciu komisyi wyborczej powziętemu wbrew ustawie i zażąda wpisania każdego takiego swego sprzeciwu do protokołu wyborczego.

§ 32.

Wydane wyborcom karty legitymacyjne uważać należy jako wezwanie do jawienia się bez wszelkiego dalszego zaproszenia w dniu na kartach podanym i w oznaczonej tam godzinie, celem wzięcia udziału w wyborze.

Tylko wyborcy posiadający kartę legitymacyjną mają celem oddania głosu wstęp do lokalu wyborczego; po oddaniu głosu mają lokal wyborczy natychmiast opuścić. O ile się to do prawidłowego przeprowadzenia wyboru okaże potrzebne, należy wyborców wpuszczać w liczbie ograniczonej, nie mniej jed-

nak jak po trzech, do lokalu wyborczego. Zarządzenie takie może wydać władza polityczna powiatowa lub komisarz wyborczy.

Na życzenie stronnictw wyborczych należy do aktu wyborczego z pomiędzy uprawnionych do wyboru dobrać dwóch do pięciu — w większych miastach do dziesięciu — mężów zaufania, którzy mają prawo być obecni przy akcie wyborczym w komisyach szczegółowych, aż do ogłoszenia wyniku obliczenia głosów, a muszą być uprawnieni do wyboru w danym okręgu i miejscu wyborczem.

Tych mężów zaufania podadzą najpóźniej do pięciu dni przed wyborem ubiegające się przy wyborze stronnictwa imiennie do wiadomości politycznej władzy powiatowej miejsca wyboru (Prezydenta miasta), która wyznaczy ostatecznie odpowiednią ilość z pomiędzy przedstawionych, uwzględniając o ile można wszystkie ubiegające się stronnictwa.

Co do dopuszczenia mężów zaufania do czynności głównej Komisyi wyborczej, mają być zastosowane postanowienia ustępu trzeciego i czwartego.

Mężowie zaufania są jedynie świadkami czynności wyborczej i oprócz służącego wyborcom po myśli § 30 lit. a) i c), prawa wnoszenia zarzutów, nie mają żadnego dalszego wpływu na tok czynności wyborczej, wolno im jednak podczas aktu wyborczego czynić sobie zapiski.

W czasie czynności wyborczej nie wolno w lokalu wyborczym, jak i w budynku, w którym się ten lokal znajduje, tudzież w pobliżu budynku w obwodzie, przez polityczną władzę powiatową oznaczonym, wygłaszać przemów do wyborców, jakoteż w jakikolwiek inny sposób agitować. Lokal wyborczy należy tak urządzić, by wyborcy mogli swobodnie wchodzić i wychodzić.

Obwód, w którym są zakazane przemowy do wyborców, jakoteż wszelkie inne agitacye wyborcze, oznacza polityczna władza powiatowa i ogłasza to w miejscu wyboru z dodatkiem, że przekroczenie tego zakazu podlega karze w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857, Dz. u. p. Nr. 198.

Przed rozpoczęciem czynności wyborczej zarządzi komisarz wyborczy, aby jeden egzemplarz powyższego ogłoszenia przybito w miejscu widocznem na budynku, w którym lokal wyborczy się znajduje.

§ 33.

Czynność wyborcza rozpoczyna się w dniu wyboru, o godzinie oznaczonej i w przeznaczonem do tego miejscu, ukonstytuowaniem komisyi wyborczej, która odbierze listę wyborczą, jakoteż przygotowane wykazy głosowania i listy obliczenia głosów.

Gdyby z braku ustawowych warunków komisya wyborcza nie mogła się ukonstytuować, lub gdyby po ukonstytuowaniu się komisyi wskutek ubytku

członków (zastępców) zabrakło kompletu (§ 29, ustęp pierwszy), natenczas czynności komisyi wyborczej obejmie komisarz wyborczy i wykonywa je aż do ich ukończenia,

§ 34.

Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania.

Przy wyborze używać można tylko kart do głosowania, wydanych przez władzę i opatrzonych jej pieczęcią, pod nieważnością głosu.

Nazwy kandydatów na kartach głosowania mogą być napisane, drukowane lub pieczęcią wyciskane, a nie naklejane.

§ 35.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekona się komisya wyborcza wobec mężów zaufania, o ile są obecni, czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżna.

Głosowanie zaczyna się od tego, że członkowie komisyi wyborczej oddają swoje głosy. Następnie oddają głosy wyborcy.

Każdy wyborca, oddając głos, ma okazać swą kartę legitymacyjną, którą należy mu zwrócić po przejrzeniu.

Osoby oddające głos należy wpisywać po imieniu i nazwisku do wykazu głosowania, którego jeden egzemplarz prowadzi protokolant, a drugi jeden z członków komisyi wyborczej. Jednocześnie należy zaznaczyć w liście wyborczej, że wyborca głos oddał.

§ 36.

Przy głosowaniu odbiera przewodniczący komisyi wyborczej od każdego wyborcy złożoną kartę do głosowania, wkłada każdą z osobna do urny wyborczej, nie otwierając jej i czuwa nad tem, aby zamiast jednej nie oddano więcej kart do głosowania, a zamiast karty z głosem liczącym się za jeden, nie oddano karty z głosem, liczącym się za dwa.

§ 37.

Głosowanie raz rozpoczęte z reguły nie może być przerwane.

Oddawanie głosów należy o wyznaczonej godzinie ukończyć. Nie wolno jednak od oddania głosów wykluczyć tych wyborców, którzy jeszcze przed upływem oznaczonej na zamknięcie głosowania godziny jawili się do wyboru w lokalu wyborczym, w poczekalni przez komisyę wyborczą dla wyborców przeznaczonej, albo też bezpośrednio przed lokalem wyborczym. Rzeczą jest przedewszystkiem komisarza wyborczego czuwać nad tem, aby osoby te od wykonania prawa wyborczego nie były wykluczone.

Jeżeli zajdą okoliczności, które przeszkadzają rozpoczęciu, dalszemu prowadzeniu lub ukończeniu czynności wyborczej, natenczas może komisya wyborcza za zgodą komisarza wyborczego odroczyć lub przedłużyć czynność wyborczą do dnia następnego.

Każde odroczenie lub przedłużenie należy ogłosić zawczasu, w sposób w miejscu praktykowany.

Jeżeli oddawanie głosów już się zaczęło, ma komisya wyborcza i komisarz wyborczy opieczętować akta wyborcze i urnę wyborczą z kartkami do głosowania w niej zawartemi i przechować je aż do dalszego ciągu czynności wyborczej.

§ 38.

Po ukończeniu głosowania, które przewodniczący komisyi wyborczej ogłosi, należy zamknąć lokal wyborczy, w którym pozostać mają tylko komisarz wyborczy i członkowie komisyi wyborczej wraz z protokolantem i mężami zaufania (§ 32, ustęp 3).

Zanim się obliczanie głosów rozpocznie, pomiesza przewodniczący komisyi wyborczej karty do głosowania w urnie wyborczej, a potem wyjmie je i policzy. Następnie jeden z członków komisyi wyborczej rozwija każdą kartę do głosowania z osobna i obejrzawszy ją, podaje do obejrzenia innym członkom komisyi.

Przy wyborze z klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek, należy oddzielnie policzyć karty z głosem liczącym się za dwa a oddzielnie karty z głosem liczącym się za jeden (§ 36) i głosy pojedyncze, jakoteż podwójne osobno zapisać w liście obliczenia głosów.

Dwaj członkowie komisyi wyborczej mają prowadzić każdy z osobna dla osób, które otrzymały głosy pojedyncze lub podwójne, listę obliczania głosów, do której wpisuje się każdego, kto otrzyma na posła głos pojedynczy lub podwójny, po imieniu i nazwisku, a obok tego nazwiska umieszcza się liczbę 1, przy drugim na niego oddanym głosie pojedynczym lub podwójnym liczbę 2, przy trzecim liczbę 3, i t. d. W celu stwierdzenia wyniku głosowania należy liczbę zapisanych podwójnych głosów przez dwa pomnożyć. Obie te listy obliczenia głosów muszą się ze sobą zgadzać i mają być podpisane przez wszystkich członków komisyi i komisarza wyborczego. Suma pojedyńczych i podwójnych głosów oddanych na każdego kandydata musi być także literami w protokole wpisana.

Postanowienia ustępu poprzedniego obowiązują także pod względem wyboru zastępców (§ 44), przyczem jednak liczyć się ma głosy tak, że głosy oddane na jedną osobę zlicza się tylko o tyle, o ile osoba ta otrzymała głosy na zastępcę tego samego posła. W liście obliczenia głosów dla zastępców należy przeto obok imienia i nazwiska wybranego, podać imię i nazwisko tego, którego zastępcą się go obiera (zastępca dla N. N.).

§ 39.

Głosy oddane na osobę, która po myśli §§ 14 i 15 tej ordynacyi jest wyłączona lub wykluczona od wybieralności, głosy oddane warunkowo lub głosy, do których dodano polecenia dla mającego być wybranym, nakoniec głosy, z których nie można poznać dokładnie oznaczonej nimi osoby, są nieważne i nie będą doliczone do oddanych głosów.

Do ilości oddanych głosów nie należy wliczać próżnych kartek do głosowania oraz kartek, które zawierają tylko nieważne głosy.

W okręgach wyborczych, w których wybierać się ma także zastępców, nie należy liczyć kartek głosowania opiewających nie na posła, lecz jedynie na zastępcę.

Jeżeli karta do głosowania zawiera więcej imion i nazwisk niż wyborca ma posłów (zastępców) wybierać, należy uwzględnić tylko imiona i nazwiska najpierw na kartce do głosowania umieszczone.

§ 40.

Po ukończeniu czynności należy zamknąć spisany z niej protokół, a członkowie komisyi wyborczej, komisarz wyborczy i protokolant mają go podpisać, równie jak i wykaz głosowania, a następnie razem z listą wyborczą, wykazem głosowania i podpisanemi listami obliczenia głosów, z kartami do głosowania, tak ważnemi jak i za nieważne uznanemi, wspólnie opieczętować i opatrzywszy napisem, treść oznaczającym, oddać komisarzowi wyborczemu.

Wynik obliczenia głosów ogłosi przewodniczący komisyi wyborczej po ponownem otwarciu lokalu wyborczego.

Jeżeli wybór posła tym aktem wyborczym został już dokonany, ma komisarz wyborczy odesłać akt wyborczy Namiestnictwu; gdyby zaś oddawanie głosów z powodu jednego i tego samego wyboru odbywało się na więcej niż jednem zgromadzeniu wyborczem, komisarzowi wyborczemu, ustanowionemu dla głównej komisyi wyborczej.

Jeżeli nie wszyscy członkowie komisyi wyborczej podpiszą akta wyborcze, należy przyczynę tego podać w protokole wyborczym.

§ 41.

W tych przypadkach, w których głosowanie przy jednym i tym samym wyborze posła, odbywa się na więcej niż jednem zgromadzeniu wyborczem, zestawienia ogólnego wyniku ze wszystkich miejsc głosowania dokona główna komisya wyborcza, która w tym celu ma odebrać od komisarza wyborczego,

ustanowionego dla głównej komisyi wyborczej, akta wyborcze, przysłane mu przez poszczególnych komisarzy wyborczych.

Komisarza dla głównej komisyi wyborczej wyznacza władza oznaczona w § 26 ustęp 1, i ona też wyznacza dzień i godzinę zebrania się tej komisyi.

Jeżeli okręg wyborczy klasy cenzusowej miast lub klasy powszechnej miast składa się z kilku miast względnie miejscowości, zbiera się główna Komisya wyborcza w miejscu wymienionem w dodatku tabelarycznym na pierwszem miejscu okręgu wyborczego; w okręgach wyborczych klasy gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek zbiera się główna Komisya wyborcza w siedzibie sądu powiatowego względnie w siedzibie tego sądu powiatowego, który jest na pierwszem miejscu wymieniony, z wyjątkiem tych okręgów, w których w dodatku tabelarycznym wyznaczone jest inne miejsce dla głównej komisyi wyborczej.

Główna komisya wyborcza zbiera się w obecności komisarza wyborczego i składa się z siedmiu członków (czterech zastępców), z których po trzech członków (i po dwóch zastępców) wyznacza z pomiędzy uprawnionych do wyboru w tem miejscu i w tym okręgu wyborczym reprezentacya gminna siedziby głównej komisyi wyborczej i komisarz wyborczy; siódmego członka wybiera się, lub mianuje po myśli postanowień § 27. Przewodniczącego głównej komisyi wyborczej wybierają z pomiędzy siebie członkowie komisyi względną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, który wyciągnie komisarz wyborczy (§ 28).

Członkowie komisyi wyborczej, której poruczonem było kierownictwo wyboru w miejscu głównej komisyi wyborczej, mogą być wyznaczeni także na członków głównej komisyi wyborczej.

Gdyby w braku ustawowych warunków główna komisya wyborcza nie mogła się ukonstytuować, lub gdyby po ukonstytuowaniu się komisyi wskutek ubytku członków (zastępców) zabrakło kompletu (§ 29, ustęp 1), natenczas jej czynności obejmie komisarz wyborczy (§ 33, ustęp 2).

Podczas obliczania wyników wyboru mają wstęp do lokalu tej komisyi tylko komisarz wyborczy, członkowie głównej komisyi wyborczej, protokolant i mężowie zaufania.

Główna komisya wyborcza ma zestawić wyniki czynności wyborczych, przez poszczególne komisye wyborcze ustalone, nie wdając się w kontrolę czynności urzędowych tych komisyi.

Po obliczeniu ogólnego wyniku wyboru zamyka się protokół z tego spisany; członkowie komisyi wyborczej, komisarz wyborczy i protokolant podpiszą go i wraz z aktami wyborczymi, przez poszczególnych komisarzy wyborczych nadesłanymi, opieczętują, a następnie opatrzywszy napisem, oznaczającym treść, oddadzą komisarzowi wyborczemu, który prześle wszystkie akta Namiestnictwu.

Przewodniczący głównej komisyi wyborczej ogłasza wynik wyboru po otwarciu lokalu komisyjnego.

§ 42.

Jeżeli w okręgu wyborczym wybiera się tylko jednego posła, za obranego uważa się tego, kto uzyskał więcej, niż połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

Jeżeli nie osiągnięto takiej bezwzględnej większości głosów, przystępuje się do wyboru ściślejszego.

Przy wyborze ściślejszym ograniczyć się mają wyborcy tylko do tych dwóch osób, które przy poprzedzającym akcie wyborczym najwięcej głosów uzyskały.

Jeżeli w okręgu wyborczym wybiera się kilku posłów, a każdy wyborca głosować ma na tylu posłów, ilu na okręg przypada (§ 7, ustęp 1), to za wybranych uważa się tych, na których opiewa więcej niż połowa wszystkich ważnie oddanych kart głosowania; gdyby zaś wymaganą liczbę głosów osiągnęło więcej kandydatów, niż posłów na dany okręg przypada, to za wybranych uważa się tych z pośród tych kandydatów, którzy stosunkowo najwięcej głosów osiągnęli. W razie równości głosów rozstrzyga los wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi wyborczej. Jeżeli natomiast mniejsza liczba kandydatów osiągnęła wymaganą liczbę głosów, niż posłów na okręg przypada, to celem wyboru brakującej liczby posłów, zarządza się wybor ściślejszy.

Przy tym wyborze ściślejszym ograniczyć się mają wyborcy do tych tylko osób, które po wybranym przy głównym wyborze pośle, względnie posłach, najwięcej głosów otrzymały. Liczba osób, pod ściślejszy wybór poddać się mających, będzie dwa razy tak wielka, jak liczba posłów wybrać się jeszcze mających.

W razie równości głosów rozstrzyga wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi wyborczej los, kto ma wejść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, który przy ściślejszym wyborze padnie na kandydata do tego wyboru w myśl powyższych postanowień nie powołanego jest nieważny.

Za wybranych uważa się tych, którzy otrzymali największą ilość głosów.

Jeżeli przy wyborze ściślejszym wszystkie oddane głosy ważne są równo rozdzielone pomiędzy osoby, do wyboru wchodzące, natenczas los wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi wyborczej rozstrzyga, kto z nich ma być uznany za wybranego.

§ 43.

W okręgach wyborczych, na które przypada dwóch posłów, a każdy wyborca głosować ma tylko na jednego posła, wybór przychodzi do skutku, gdy dwaj kandydaci którzy otrzymali względnie największą ilość głosów, mają łącznie ponad 70% a każdy z nich więcej niż 30% wszystkich oddanych ważnych głosów. W takim razie ci dwaj kandydaci są wybrani.

Gdyby dwaj kandydaci nie uzyskali tej ilości głosów, należy przystąpić do wyboru ściślejszego.

Gdyby jednak przy pierwszym wyborze wszystkie ważne głosy rozdzieliły się między dwóch kandydatów, natenczas tych dwóch kandydatów należy uważać za wybranych, chociażby stosunek głosów nie odpowiadał wymogom ustępu pierwszego.

Wybór ściślejszy odbywa się pomiędzy temi trzema osobami, które przy pierwszym akcie wyborczym uzyskały najwięcej głosów, przyczem za wybrane uważać należy te dwie osoby, na które padnie najwięcej głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi wyborczej, kto ma wejść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos który przy ściślejszym wyborze padnie na osobę do tego wyboru nie należącą, jest nieważny.

Jeżeli przy wyborze ściślejszym wszystkie oddane głosy ważne są równo rozdzielone pomiędzy wszystkie trzy osoby, do wyboru wchodzące, natenczas los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi wyborczej rozstrzyga, które z nich mają być uznane za wybranych.

Gdyby przy pierwszym względnie przy ściślejszym wyborze wszystkie głosy padły na jednego kandydata, tego uważać należy za wybranego, a Namiestnik zarządzi bezzwłocznie wybór uzupełniający na drugiego posła na podstawie tej samej listy wyborczej, przy którym wyborze należy zastosować przepis § 42.

§ 44.

W tych wszystkich okręgach wyborczych, na które przypada dwóch posłów a każdy wyborca ma głosować tylko na jednego posła (§ 43), wybiera się zarazem zastępców.

Wyboru dokonywa się za pomocą tej samej karty do głosowania, którą wyborca oddaje głos na posła a to w ten sposób, że każdy wyborca wypisze na swojej karcie do głosowania oprócz imienia i nazwiska tej osoby, którą na posła wybiera, w drugiej rubryce karty do głosowania także jeszcze imię i nazwisko drugiej osoby, którą wybiera na zastępcę. Wybór zastępcy przychodzi do skutku w tym akcie wyborczym, w którym dokonano wyboru posła.

Przy wyborze zastępcy liczy się tylko głosy, znajdujące się na ważnych kartach do głosowania, oddanych na obranego posła. Za wybranego zastępcą uważać należy tego, kto w ten sposób względnie najwięcej głosów uzyskał. Gdy przy rozstrzygającym akcie wyborczym dwie lub więcej osób otrzymało jednakową ilość głosów, rozstrzyga pomiędzy niemi los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisyi, którą z tych osób uważać należy za wybraną zastępcą.

Zastępca wchodzi do Sejmu w tym razie, gdy mandat tego posła, którego zastępcą został wybrany, opróżni się. Gdyby jednak oba mandaty poselskie

okręgu wyborczego równocześnie opróżniły się, należy dla obu zarządzić nowe wybory.

Jeżeli zastępca utraci prawo wybieralności, umrze lub też zrzeknie się swojej funkcyi jako zastępca, natenczas w razie opróżnienia odnośnego mandatu poselskiego nie należy go obsadzać aż do czasu zarządzenia powszechnych nowych wyborów, względnie aż do opróżnienia drugiego mandatu. Tak samo postąpić należy, jeżeli zastępca, który wszedł do Sejmu, z jakiegokolwiek powodu przestanie być członkiem Sejmu.

§ 45.

Uprawnieni do wyboru, którzy przy głównym akcie wyborczym nie głosowali, nie są z tego powodu wykluczeni od wykonania prawa głosowania przy wyborze ściślejszym.

Jeżeli zajdzie potrzeba ściślejszego wyboru, to komisarz wyborczy, względnie jeżeli wybór odbywał się w kilku miejscach wyborczych lub zgromadzeniach wyborczych, komisarz wyborczy głównej komisyi wyborczej zarządzi wybór ściślejszy.

§ 46.

Namiestnik po przejrzeniu aktów wyborczych nadesłanych mu po myśli §§ 40 i 41, wystawi i każe doręczyć każdemu wybranemu posłowi, a w przypadku, przewidzianym w § 44 w razie opróżnienia mandatu poselskiego odnośnemu zastępcy, o ile posiada warunki obieralności przepisane w § 13 niniejszej ordynacyi, certyfikat wyborczy, który uprawnia wybranego do wejścia w skład Sejmu.

Jeżeli z powodu braku któregoś z potrzebnych ustawowych warunków wybieralności, zostanie odmówione wystawienie certyfikatu wyborczego, nowy wybór można będzie dopiero wtedy zarządzić, gdy Sejm dany wybór unieważni.

Akta wyborcze należy przesłać Wydziałowi krajowemu.

Dopóki Sejm nie unieważni wyboru posła, mającego certyfikat wyborczy albo zastępcy, który wszedł do Sejmu (§ 44), dopóty zasiada on w Sejmie i ma prawo wykonywania mandatu.

Jeżeli wybór posła lub zastępcy, któremu odmówiono wystawienia certyfikatu wyborczego, uznany zostanie za ważny, ma go Marszałek krajowy wezwać do wejścia w skład Sejmu.

§ 47.

Jeżeli ta sama osoba będzie wybrana posłem w dwóch lub więcej okręgach wyborczych, to najpóźniej do dni pięciu po ukonstytuowaniu się nowo

wybranego Sejmu, a w razie wyboru uzupełniającego, po otwarciu nabliższej sesyi sejmowej, ma się oświadczyć, który wybór przyjmuje. Jeżeli w tym terminie się nie oświadczy, rozstrzyga losowanie, dokonane przez Marszałka krajowego na publicznem posiedzeniu Sejmu, z którego okręgu wyborczego ma mandat zatrzymać. Dla mandatu wyborczego, który się opróżnił, należy rozpisać nowy wybór.

Jeżeli jednak w danym okręgu wyborczym wybrany został po myśli postanowień § 44 zastępca posła, znajdą zastosowanie postanowienia przedostatniego i ostatniego ustępu tego paragrafu.

§ 48.

Jeżeli w ciągu dziewięćdziesięciu dni po wyborze posła będzie zarządzony wybór uzupełniający w miejsce tego posła, to wybór ten należy przeprowadzić na podstawie list wyborczych, użytych przy poprzednim wyborze, o ile wyboru posła nie unieważniono właśnie z powodu niedokładności tych list.

III. O przeprowadzeniu wyborów z Izb handlowych i przemysłowych.

§ 49.

Równocześnie z rozpisaniem wyborów wezwie Namiestnik pisemnie Izby handlowe i przemysłowe w Krakowie, Lwowie i Brodach, ażeby w oznaczonym dniu wyborczym dokonały wyboru posła względnie posłów.

§ 50.

Wybór odbywa się w sposób przepisany dla wyboru Prezydenta Izby handlowej i przemysłowej w obecności komisarza wyborczego, którego wyznacza Namiestnik.

Przy wyborze z Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie i we Lwowie, każdy głosujący głosować będzie na dwóch posłów i znajdą zastosowanie postanowienia § 42. niniejszej ordynacyi wyborczej.

§ 51.

Protokół z przeprowadzonego wyboru przedłoży komisarz wyborczy Namiestnikowi, celem wystawienia certyfikatu wyborczego i przesłania aktów Wydziałowi krajowemu (§ 46).

IV. O przeprowadzeniu wyborów z klasy stowarzyszeń przemysłowych m. Lwowa i m. Krakowa.

§ 52.

Klasa stowarzyszeń przemysłowych obejmuje istniejące we Lwowie i w Krakowie stowarzyszenia przemysłów rękodzielniczych uznanych za takie w myśl § 1 ustawy przemysłowej, oraz przemysłów koncesyonowanych wymienionych w § 15 p. 1, jednak tylko wymienionych tam przemysłów wytwórczych, mianowicie: drukarnie, litografie, miedziorytnie, stalorytnie, drzeworytnie z wykluczeniem handlu wytworami tych gałęzi przemysłu, dalej obejmuje stowarzyszenia przemysłów wymienionych w tym §-fie ustawy przemysłowej pod p. 6, 7, 10, 17, 18 i 20, wreszcie przemysłu wymienionego w rozp. min. z dnia 25. marca 1883. Dz. u. p. Nr. 41.

§ 53.

Wybór posła w tej klasie odbywa się za pośrednictwem delegatów (wybranych wyborców). Do wyboru delegatów są uprawnieni wszyscy członkowie wymienionych stowarzyszeń, którzy w dniu rozpisania wyborów sejmowych posiadają obywatelstwo austryackie, ukończyli 24 rok życia, nie są po myśli postanowień §§ 14 i 15 tej ordynacyi wyjęci lub wykluczeni od prawa wyboru do Sejmu lub po myśli postanowień § 118 ustawy przemysłowej i postanowień odnośnych statutów stowarzyszenia od udziału w głosowaniu i od wybieralności w stowarzyszeniu.

W stowarzyszeniach, których okręg rozciąga się poza terytoryum miasta Lwowa lub Krakowa mają prawo wyboru delegatów tylko członkowie mający siedzibę przemysłu w siedzibie stowarzyszenia.

Każde stowarzyszenie wybiera jednego delegata na 10 członków stowarzyszenia, liczba delegatów jednego stowarzyszenia nie może jednak być mniejszą od dwóch, ani większą od pięciu. Delegatem może być tylko wyborca z odnośnego stowarzyszenia, posiadający w myśl § 13 bierne prawo wyboru.

§ 54.

Równocześnie z rozpisaniem wyborów Namiestnik wezwie pisemnie prezydentów miast Lwowa i Krakowa do przedsięwzięcia wyboru delegatów stowarzyszeń przemysłowych, uprawnionych w myśl niniejszej ustawy do wyboru posła. Prezydent miasta wezwie przełożeństwa uprawnionych do wyboru posła stowarzyszeń przemysłowych, aby sporządziły i przedłożyły Magistratowi spis członków stowarzyszenia posiadających prawo wyboru delegatów, zarządzi

wyłożenie tego spisu w Magistracie przez 8 dni w oznaczyć się mających godzinach do przejrzenia i wnoszenia reklamacyi.

Gdyby przełożeństwo stowarzyszenia spisu uprawnionych do wyboru członków w oznaczonym czasie nie przedłożyło, zarządzi Magistrat sporządzenie spisu wyborców z urzędu.

Wyłożenie spisu wyborców i termin wnoszenia reklamacyi ogłosi Prezydent miasta przez przybicie na tablicy ogłoszeń w Magistracie i zawiadomi o tem przełożeństwo stowarzyszenia. — Do wnoszenia reklamacyi na wpisanie uprawnionych, względnie wykreślenie wpisanych, uprawnieni są tylko członkowie danego stowarzyszenia. Reklamacye załatwia Prezydent miasta a rozstrzygnięcie jego jest ostateczne.

§ 55.

Po prawomocności listy wyborców oznaczy Magistrat liczbę przypadających na stowarzyszenie delegatów, wyznaczy dzień, godzinę i miejsce ich wyboru i termin ten, oraz liczbę delegatów ogłosi w sposób wyżej wskazany. Wybór delegatów odbywa się w obecności komisarza wyborczego, którego wyznaczy Prezydent z grona urzędników Magistratu a kierownictwo aktu wyborczego sprawuje komisya złożona z pięciu członków uprawnionych do wyboru, z których trzech wybierają wyborcy a dwóch powołuje komisarz wyborczy. Każdy wyborca głosuje na tylu delegatów, ilu na dane stowarzyszenie przypada.

Po dokonaniu wyboru delegatów Prezydent miasta skonstatuje legalność aktu wyborczego, a jeżeli nie okaże się potrzeba nowego wyboru, który w danym razie należy zarządzić natychmiast z podaniem powodów, bez prawa odwołania się od takiego zarządzenia do władz wyższych, zarządzi wpisanie wybranych w listę wyborczą i przedłoży ją w dwóch egzemplarzach Namiestnictwu wraz z aktami wyborczymi. Lista ta ma być sporządzona w porządku abecadłowym z podaniem imion, nazwisk i siedziby przemysłu wyborców, tudzież nazwy stowarzyszenia, które ich wybrało. Namiestnictwo może w razie skonstatowania nielegalności zarządzić ponowny wybór delegatów i odpowiednio do jego wyniku listę sprostować. Po sprostowaniu listy względnie po stwierdzeniu jej legalności zwróci Namiestnictwo obydwa egzemplarze Prezydentowi, który wystawi i doręczy poszczególnym wyborcom karty legitymacyjne i karty głosowania.

§ 56.

Kierownictwo aktu wyborczego mającego się odbyć w obecności komisarza wyborczego, którego wyznaczy Namiestnictwo, porucza się komisyi złożonej z pięciu członków uprawnionych do wyboru, z których trzech wybierają

wyborcy a dwóch powołuje komisarz wyborczy. Jeżeli zajdzie potrzeba wyboru ściślejszego, to wybór ten będzie przeprowadzony bezpośrednio po ogłoszeniu wyniku pierwszego aktu wyborczego.

§ 57.

Pozatem znajdą analogiczne zastosowanie przy wyborze delegatów i przy wyborze posła z tej klasy postanowienia §§ 23, 24, 26, 28 do 40 włącznie, 42, 45 do 48 włącznie tej ordynacyi.

V. O przeprowadzeniu wyborów w okręgach klasy wielkiej posiadłości ziemskiej.

§ 58.

Postanowienia rozdziału II. tej ordynacyi będą stosowane także przy wyborach w okręgach klasy wielkiej posiadłości ziemskiej jednak z następującemi zmianami.

§ 59.

Listę wyborczą dla każdego okręgu wyborczego klasy wielkiej posiadłości ziemskiej sporządza Namiestnictwo i obwieszcza przez zamieszczenie w krajowym dzienniku urzędowym z wyznaczeniem czternastodniowego terminu reklamacyjnego, liczącego się od dnia obwieszczenia.

W ten sam sposób Namiestnictwo po upływie terminu reklamacyjnego obwieści wykaz osób reklamowanych (§ 22 p. 1, 3 i 5), wyznaczając ośmiodniowy termin liczący się od dnia obwieszczenia, w którym wolno osobom interesowanym wnosić obrony względnie sprzeciwy. Osobom, których wykreślenia z listy wyborczej zażądano, wolno, zgłaszając w oznaczonym wyżej terminie wniesienie obrony i podając dokładnie swój adres i właściwy Urząd pocztowy, prosić Namiestnictwo o podanie motywów reklamacyi. Namiestnictwo, czyniąc zadość tej prośbie, wyznaczy dla uzupełnienia wywodami zgłoszonej obrony nieprzekraczalny pięciodniowy termin, który będzie się liczyć od dnia nadejścia pisma Namiestnictwa do wskazanego Urzędu pocztowego.

§ 60.

Władzą powołaną do przyjmowania reklamacyi, obron i sprzeciwów, tudzież ich rozstrzygania jest Namiestnictwo.

§ 61.

Po sprostowaniu listy wyborczej stosownie do rozstrzygnięcia wniesionych w przepisanym czasie reklamacyi, prześle Namiestnictwo sprostowany egzemplarz listy Starostom w miejscach wyborczych, którzy wystawią i doręczą wyborcom karty legitymacyjne i karty głosowania (§ 23 i 24).

Uprawnionym do wyboru w klasie wyborczej wielkiej posiadłości ziemskiej mieszkającym w kraju, należy karty legitymacyjne przesłać; uprawnionych do wyboru, mieszkających poza granicami kraju, należy wezwać ogłoszeniem w krajowym dzienniku urzędowym, do podjęcia kart legitymacyjnych w Starostwie miejsca wyboru.

§ 62.

Komisarzy wyborczych dla każdej komisyi wyborczej wyznacza Namiestnik.

Komisya wyborcza dla każdego okręgu wyborczego wielkiej posiadłości ziemskiej składa się z pięciu członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru, z których trzech wybierają wyborcy a dwóch powołuje Komisarz wyborczy.

§ 63.

Jeżeli zajdzie potrzeba wyboru ściślejszego, to wybór ten będzie przeprowadzony bezpośrednio po ogłoszeniu wyniku pierwszego aktu wyborczego.

Dodatek tabelaryczny do ordynacyi wyborczej sejmowej.

I. Klasa wielkiej posiadłości ziemskiej.

a) Okręgi wyborcze z wyłączeniem wyborców ruskich, składające się z powiatów politycznych:

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
1.	Kraków, Chrzanów, Podgórze, Wieliczka, Bochnia, Brzesko, Wadowice, Biała, Oświęcim, Żywiec, Myślenice, miejsce wyboru Kraków	6
2.	Tarnów, Dąbrowa, Mielec, Pilzno, Ropczyce, Jasło, z powiatu kolbuszowskiego powiat sądowy: Kolbuszowa, miejsce wyboru Tarnów	3

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
3.	Nowy Sącz, Grybów, Gorlice, Limanowa, Nowy Targ, miejsce wyboru Nowy Sącz	2
4.	Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg, Nisko, Łańcut, Przeworsk, z powiatu kolbuszowskiego powiat sądowy: Sokołów, miejsce wyboru Rzeszów	2
5.	Przemyśl, Jarosław, Mościska, Jaworów, miejsce wyboru Przemyśl	3
6.	Sanok, Krosno, Brzozów, Dobromil, Lisko, miejsce wyboru Sanok	3
7.	Sambor, Stary Sambor, Turka, Drohobycz, Rudki, miejsce wyboru Sambor	3
8.	Lwów, Gródek Jag., miejsce wyboru Lwów	1
9.	Stryj, Skole, Zydaczów, Dolina, Kałusz, miejsce wyboru Stryj	2
10.	Brzeżany, Podhajce, Bóbrka, Przemyślany, Rohatyn, miejsce wyboru Brzeżany	3
11.	Żółkiew, Rawa ruska, Cieszanów, Sokal, miejsce wyboru Żółkiew	3
12.	Złoczów, Kamionka strumiłowa, Radziechów, Brody, Zborów, miejsce wyboru Złoczów	3
13.	Tarnopol, Zbaraż, Skałat, Trembowla, miejsce wyboru Tarnopol	3
14.	Czortków, Husiatyn, Borszczów, Zaleszczyki, z powiatu buczackiego powiaty sądowe: Buczacz i Monasterzyska, miejsce wyboru Czortków	3
15.	Stanisławów, Bohorodczany, Nadwórna, Tłumacz, z powiatu buczackiego, powiat sądowy: Potok złoty, miejsce wyboru Stanisławów	2
16.	Kołomyja, Peczeniżyn, Horodenka, Kosów, Śniatyn, miejsce wyboru Kołomyja	2
17.	b) Okręg wyborczy utworzony dla wyborców ruskich, wyłączonych z powyższych powiatów: miejsce wyboru Lwów	1

II. Klasa cenzusowa miast.

a) Okręgi wyborcze składające się z gmin:

18.	Kraków z wyłączeniem dzielnic Ludwinów i Płaszów	6
19.	Podgórze i dzielnice miasta Krakowa Ludwinów i Płaszów	1
20.	Oświęcim, Wieliczka, Zywiec	1
21.	Biała, Lipnik	1

Nr. okręgu wyborczego | Liczba posłów mających się wybrać

22. Tarnów — część wschodnia 1
23. Tarnów — część zachodnia 1

Linia demarkacyjna dzieląca w m. Tarnowie okręg wyborczy wschodni Nr. 22 od zachodniego Nr. 23 biegnie od północnej granicy miasta pomiędzy parcelami gruntowemi 195, 191, 196, 197, 198, 199 a parcelami gruntowemi 188, 190, 189, 183 gm. kat. Tarnów, następnie osią drogi polnej parc. gr. 362/2 gm. kat. Tarnów, aż do przecięcia się z osią ulicy Księcia Józefa, dalej osią ulicy Księcia Józefa aż do przecięcia się z osią ulicy Brodzińskiego, osią ulicy Brodzińskiego aż do przecięcia się z osią ulicy Wałowej. osią ulicy Wałowej aż do przecięcia się z osią ulicy Basztowej, osią ulicy Basztowej aż do przecięcia się z osią ulicy Kapitulnej, osią ulicy Kapitulnej aż do przecięcia się z osią ulicy Piekarskiej, osią ulicy Piekarskiej do Rynku. przekątnią Rynku z wydzieleniem Ratusza do okręgu zachodniego aż do osi ul. Wielkie Schody, osią ul. Wielkie Schody aż do przecięcia się z osią ulicy Bernardyńskiej, przecina w poprzek ul. Bernardyńską. biegnie po zewnętrznej linii chodnika wschodniej strony placu św. Ducha (Burek), aż do osi ul. P. Maryi, osią ul. P. Maryi aż do jej skrętu w ul. Zabłocką, osią ul. Zabłockiej aż do przecięcia się z osią ulicy św. Marcina, wreszcie osią ulicy św. Marcina parc. Nr. 301/2 aż do południowej granicy miasta.

Dom przechodni kons. Nr. 142 przy wylocie ulicy Kapitulnej należeć będzie aż do ewentualnej regulacyi ulicy do okręgu zachodniego.

24. Nowy Sącz 1
25. Bochnia, Wadowice 1
26. Rzeszów 1
27. Jasło Gorlice, Grybów 1
28. Sanok z wyłączeniem wyborców ruskich, Krosno . . . 1

b) Okręgi wyborcze z wyłączeniem wyborców ruskich składające się z gmin:

29. Lwów 8
30. Przemyśl 2

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
31.	Stanisławów, Knihinin Kolonia	2
32.	Drohobycz, Medenice, Rychcice (powiatu sądowego drohobyckiego)	2
33.	Kołomyja, Ceniawa (powiatu sądowego kołomyjskiego) . .	2
34.	Tarnopol, Zagrobela, Czortków, Wygnanka (powiatu sądowego czortkowskiego)	2
35.	Jarosław	1
36.	Sambor	1
37.	Stryj	1
38.	Złoczów, Brzeżany, Baranówka, Hucisko, Kuropatniki, (powiatu sądowego brzeżańskiego) . . . . , .	1
39.	Brody, Łopatyn	1
40.	Gródek Jagielloński, Jaworów, Sokal, Żółkiew, Kulików, Zborów	1

c) Okręgi wyborcze utworzone dla wyborców ruskich wyłączonych z gmin:

41.	Lwów, Kulików	1
42.	Tarnopol, Zagrobela, Czortków, Wygnanka, Zborów . . .	1
43.	Złoczów, Brzeżany, Baranówka. Hucisko, Kuropatniki, Brody, Łopatyn, Sokal, Żółkiew	1
44.	Przemyśl, Jarosław, Sanok, Jaworów, Gródek Jagielloński . .	1
45.	Stryj, Sambor, Drohobycz, Medenice, Rychcice	1
46.	Stanisławów, Knihinin Kolonia, Kołomyja, Ceniawa . . .	1

III. Klasa powszechna miast.

a) Okręgi wyborcze składające się z gmin:

47.	Kraków dzielnice: I. Śródmieście, II. Wawel, III. Nowy Świat, IV. Piasek, V. Kleparz, VII. Stradom, XI. Dębniki, XII. Półwsie, XIII. Zwierzyniec, XIV. Czarna Wieś, XV. Nowa Wieś, XVI. Łobzów . . . , ...	1
48.	Kraków dzielnice: VI. Wesoła, VIII. Kazimierz, IX. Ludwinów. X. Zakrzówek, XVII. Krowodrza, XVIII. Warszawskie, XIX. Grzegórzki, XX. Dąbie, XXI. Płaszów, tudzież miasto Podgórze .	1

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
49.	Tarnów, Bochnia, Wieliczka, Wadowice, Biała. Lipnik, Oświęcim, Żywiec	1
50.	Rzeszów, Gorlice, Krosno, Nowy Sącz, Jasło, Grybów, Jarosław (z wyłączeniem wyborców ruskich), Sanok z wyłączeniem wyborców ruskich	1

b) Okręgi wyborcze z wyłączeniem wyborców ruskich składające się z gmin:

51.	Lwów, okręgi komisaryatow*): I. Halickie, IV. Łyczakowskie, VI. Nowy Świat . . .	1
52.	Lwów, okręgi komisaryatów*): II. Krakowskie, III. Żółkiewskie, V. Śródmieście . . .	1
53.	Przemyśl, Sambor, Drohobycz. Stryj, Jaworów, Rychcice, Medenice	1
54.	Stanisławów, Knihinin Kolonia, Kołomyja. Ceniawa, Czortków, Wygnanka	1
55.	Tarnopol, Zagrobela, Brzeżany, Baranówka, Hucisko, Kuropatniki, Złoczów, Brody, Zborów, Łopatyn, Sokal, Żółkiew, Kulików, Gródek Jagielloński	1

c) Okręgi wyborcze utworzone dla wyborców ruskich wyłączonych z gmin:

56.	Tarnopol, Zagrobela, Czortków, Wygnanka, Zborów, Brzeżany, Baranówka, Kuropatniki, Hucisko, Złoczów, Brody, Łopatyn, Sokal, Żółkiew	1
57.	Lwów, Przemyśl, Jarosław, Sanok, Gródek Jagielloński, Jaworów, Kulików	1
58.	Stryj, Sambor, Drohobycz, Medenice, Rychcice, Stanisławów, Knihinin Kolonia, Kołomyja, Ceniawa	1

*) Oznaczone w obwieszczeniu Magistratu m. Lwowa z 14. stycznia 1914 l. 1749/13.

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
	IV. Klasa Izb handlowych i przemysłowych.	
59.	Izba handlowa i przemysłowa krakowska	2
60.	Izba handlowa i przemysłowa lwowska	2
61.	Izba handlowa i przemysłowa brodzka	1
	V. Klasa stowarzyszeń przemysłowych.	
62.	Stowarzyszenia przemysłowe miasta Krakowa	1
63.	Stowarzyszenia przemysłowe miasta Lwowa	1
	VI. Klasa gmin wiejskich i reszty miast i miasteczek.	
	a) Okręgi wyborcze, składające się z powiatów sądowych (bez gmin, zaliczonych do klasy cenzusowej i powszechnej miast).	
64.	Chrzanów, Jaworzno, Krzeszowice	1
65.	Andrychów, Zator, Oświęcim	1
66.	Kęty, Biała	1
67.	Milówka, Żywiec	1
68.	Kraków, Liszki miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej Liszki.	1
69.	Sucha, Wadowice	1
70.	Maków, Myślenice	1
71.	Kalwarya, Skawina	1
72.	Podgórze, Wieliczka miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej Prokocim.	1
73.	Dobczyce, Niepołomice	1
74.	Wiśnicz, Bochnia	1
75.	Mszana dolna, Jordanów	1
76.	Limanowa	1
77.	Nowy Targ, Czarny Dunajec, Krościenko z wyłączeniem wyborców ruskich z gmin: Biała woda, Czarna woda, Jaworki, Szlachtowa	1
78.	Brzesko, Radłów	1

Nr. okręgu wyborczego		Liczba posłów mających się wybrać
79.	Zakliczyn, Nowy Sącz, z wyłączeniem wyborców ruskich z gmin: Kotów, Łabowa, Łabowiec, Maciejowa, Nowa wieś, Roztoka mała, Składziste, Uhryn	1
80.	Stary Sącz, Muszyna z wyłączeniem wyborców ruskich . .	1
81.	Dąbrowa, Żabno	1
82.	Tarnów, Wojnicz	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Klikowa.	
83.	Ciężkowice, Tuchów, Grybów z wyłączeniem wyborców ruskich .	1
84.	Mielec, Radomyśl	1
85.	Pilzno, Brzostek	1
86.	Strzyżów z wyłączeniem wyborców ruskich z gmin: Blizianka, Bonarówka, Gwoździanka, Frysztak z wyłączeniem wyborców ruskich z gmin: Oparówka i Wola Pietrusza	1
87.	Biecz, Gorlice z wyłączeniem wyborców ruskich . . .	1
88.	Żmigród z wyłączeniem wyborców ruskich, Jasło . . .	1
89.	Tarnobrzeg, Rozwadów , ...	1
90.	Nisko, Rudnik, Ulanów	1
91.	Kolbuszowa, Sokołów	1
92.	Ropczyce, Dębica	1
93,	Głogów, Rzeszów . . . , ...	1
94.	Tyczyn z wyłączeniem wyborców z gmin: Biała i Hadle szklarskie oraz Dynów z wyłączeniem wyborców ruskich	1
95.	Dukla z wyłączeniem wyborców ruskich, Krosno z wyłączeniem wyborców ruskich	1
96.	Brzozów z wyłączeniem wyborców ruskich	1
97.	Łańcut	1
98.	Leżajsk z wyłączeniem wyborcow ruskich z gmin: Dembno, Kuryłówka, Leżajsk, Ożanna, Rzuchów, Siedlanka, Staremiasto .	1
99.	Przeworsk z wyłączeniem wyborców ruskich z gmin: Gorzyce, Krzeczowice, Mirocin, Rozbuż, Siennów, Tarnawka . . .	1
100.	Jarosław, Cieszanów, Lubaczów, Sieniawa, Radymno i wyborcy ruscy wyłączeni z gmin:	
	powiatu sądowego leżajskiego:	
	Dembno, Kuryłówka, Leżajsk, Ożanna, Rzuchów, Siedlanka, Staremiasto;	

Nr. okręgu wyborczego.		Liczba posłów mających się wybrać.
	powiatu sądowego przeworskiego: Gorzyce, Krzeczowice, Mirocin, Rozbuż, Siennów, Tarnawka; powiatu sądowego tyczyńskiego: Biała i Hadle szklarskie	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Cieszanów.	
101.	Przemyśl, Mościska, Dubiecko, Pruchnik, Bircza . . .	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Mościska.	
102.	Sanok, Lisko, Baligród, Rymanów z wyłączeniem wyborców ruskich, Bukowsko	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Lisko.	
103.	Sambor, Rudki, Komarno, Starasól i wyborcy polscy wyłączeni z powiatów sądowych: Łąka i Niżankowice	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Rudki.	
104.	Gródek Jagielloński, Sądowa Wisznia i wyborcy polscy wyłączeni z powiatów sądowych: Janów, Jaworów i Krakowiec . .	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Czerlany.	
105.	Lwów, Winniki, Szczerzec, Kulików	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Winniki.	
106.	Kamionka strumiłowa, Busk, Gliniany i wyborcy polscy wyłączeni z powiatów sądowych: Łopatyn i Radziechów . . .	2
107.	Złoczów, Przemyślany i wyborcy polscy wyłączeni z powiatu sądowego Bóbrka	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Przemyślany.	
108.	Brody, Zbaraż, Podkamień, Załoźce, Olesko i wyborcy polscy wyłączeni z powiatu sądowego Zborów	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Zbaraż.	
109.	Tarnopol, Mikulińce, Kozowa	2
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Mikulińce.	
110.	Skałat, Podwołoczyska, Grzymałów, Nowe Sioło . . .	2
111.	Trembowla, Budzanów, Czortków	2
112.	Buczacz, Monasterzyska, Wiśniowczyk	2
113.	Borszczów, Husiatyn, Kopyczyńce i wyborcy polscy wyłączeni z powiatów sądowych: Mielnica i Tłuste	2

Nr. okręgu wyborczego.		Liczba posłów mających się wybrać.
	b) Okręgi wyborcze, składające się z powiatów sądowych (bez gmin, zaliczonych do klasy cenzusowej i powszechnej miast) z wyłączeniem wyborców polskich:	
114.	Rawa ruska, Niemirów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Lubycza kameralna.	
115.	Żółkiew, Janów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Soposzyn.	
116.	Uhnów, Mosty wielkie . , ...	1
117.	Sokal, Bełz	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Poturzyca.	
118.	Radziechów, Łopatyn	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Chołojów.	
119.	Jaworów, Krakowiec	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Jażów stary.	
120.	Stary Sambor, Ustrzyki dolne, Lutowiska	1
121.	Turka, Podbuż	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Wołcze.	
122.	Dobromil, Niżankowice	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Starzawa.	
123.	Skole, Borynia	1
124.	Drohobycz, Łąka	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Jasienica solna.	
125.	Stryj, Medenice	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Lisiatycze.	
126.	Bóbrka, Mikołajów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Chlebowice wielkie.	
127.	Żydaczów, Chodorów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Borynicze.	
128.	Dolina, Bolechów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Hoszów.	
129.	Brzeżany, Zborów . . . , ...	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Leśniki.	
130.	Rohatyn	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Wierzbołowce.	

Nr. okręgu wyborczego.		Liczba posłów mających się wybrać.
131.	Kałusz, Rożniatów	1
132.	Bursztyn, Wojniłów, Żurawno	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Wojniłów.	
133.	Podhajce	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Halicz koło Podhajec.	
134.	Halicz, Bołszowce	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Załukiew.	
135.	Stanisławów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Knihinin wieś.	
136.	Bohorodczany, Sołotwina	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Bohorodczany stare.	
137.	Nadwórna, Ottynia	1
138.	Tłumacz, Tyśmienica	1
139.	Tłuste, Potok złoty	1
140.	Zaleszczyki, Mielnica	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Dobrowlany.	
141.	Horodenka, Obertyn	1
142.	Śniatyn. Gwoździec	1
143.	Kołomyja, Peczeniżyn	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Peczeniżyn.	
144.	Delatyn, Jabłonów	1
145.	Kosów, Żabie	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Stary Kosów.	
146.	Kuty, Zabłotów	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Iliúce.	

c) Okręgi wyborcze, utworzone dla wyborców polskich, wyłączonych z okręgów poprzednich, a składające się z powiatów sądowych (bez gmin zaliczonych do klasy cenzusowej i powszechnej miast):

147.	Rawa ruska, Niemirów, Uhnów, Żółkiew, Mosty wielkie, Sokal, Bełz	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Bełz.	

Nr. okręgu wyborczego.		Liczba posłów mających się wybrać.
148.	Bolechów, Dobromil, Ustrzyki dolne, Lutowiska, Stary Sambor, Turka, Borynia, Podbuż, Skole	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Turka.	
149.	Żydaczów, Drohobycz, Medenice, Stryj, Mikołajów, Żurawno .	1
150.	Dolina, Rożniatów, Kałusz, Wojniłów, Bohorodczany, Sołotwina, Nadwórna, Delatyn, Ottynia . . . . , . . .	1
151.	Rohatyn, Chodorów, Bursztyn, Bołszowce, Podhajce, Brzeżany .	1
152.	Halicz, Stanisławów, Tłumacz, Tyśmienica, Kołomyja, Peczeniżyn, Jabłonów, Kosów, Kuty, Żabie	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Tłumacz.	
153.	Śniatyn, Zabłotów, Gwoździec, Horodenka, Obertyn Potok złoty, Zaleszczyki	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Horodenka.	

d) Okręg wyborczy utworzony dla wyborców ruskich, wyłączonych z okręgów poprzednich, a składający się z powiatów sądowych (bez gmin zaliczonych do klasy cenzusowej i powszechnej miast):

154.	Muszyna, Grybów, Gorlice, Żmigród, Brzozów, Dynów, Krosno, Dukla, Rymanów, tudzież wyborcy ruscy wyłączeni z gmin:	
	powiatu sądowego frysztackiego: Oparówka, Wola Pietrusza,	
	powiatu sądowego strzyżowskiego: Blizianka, Bonarówka, Gwoździanka,	
	powiatu sądowego nowosądeckiego: Kotów, Łabowa, Łabowiec, Maciejowa, Nowa wieś, Roztoka mała, Składziste, Uhryn,	
	powiatu sądowego krościeńskiego: Biała woda, Czarna woda, Jaworki, Szlachtowa	1
	Miejsce zebrania się głównej komisyi wyborczej: Rymanów.	

VII. Dodatek do § 8. ustęp ostatni.

Nr. okręgu wyborczego.			
103.	Powiat sądowy	Łąka, gmina względnie miejscowość: Kranzberg.	
104.	„	„	Jaworów, gminy względnie miejscowości: Münchenthal ad Mużyłowice kolonia, Schumlau.
	„	„	Janów, gminy względnie miejscowości: Schönthal, Ottenhausen, Rottenhan.
106.	„	„	Radziechów, gminy względnie miejscowości: Romanówka, Józefów, Stanin, Hanunin, Mierów.
147.	„	„	Uhnów, gminy względnie miejscowości: Michałówka, Bruckenthal.
	„	„	Rawa ruska: gmina względnie miejscowość: Einsingen.
	„	„	Żółkiew, gminy względnie miejscowości: Mokrotyn kolonia, Wiesenberg.
148.	„	„	Bolechów, gminy względnie miejscowości: Pöchersdorf, Nowy Babylon ad Bolechów, Huziejów nowy.
	„	„	Dobromil, gminy względnie miejscowości: Makowa Kolonia, Falkenberg, Rosenburg, Engelsbrun ad Dobromil Obersdorf, Prinzenthal-Steinfels.
	„	„	Ustrzyki dolne, gminy względnie miejscowości: Siegenthal ad Berehy dolne, Bandrów Kolonia.
	„	„	Skole, gminy względnie miejscowości: Demnia wyżna ad Skole, Felizienthal, Annaberg, Tucholka, Karlsdorf, Smorze dolne.
149.	„	„	Drohobycz, gminy względnie miejscowości: Neudorf, Gassendorf.
	„	„	Medenice, gminy względnie miejscowości: Josefsberg, Königsau.
	„	„	Stryj, gminy względnie miejscowości: Brygidyn, Gelsendorf, Grabowiec stryjski.
	„	„	Żurawno, gminy względnie miejscowości: Wola obłaźnicka ad Obłażnica, Lubsza, Nowe sioło, Izydorówka, Machliniec.

Nr. okręgu wyborczego.		
150.	Powiat sądowy	Dolina, gminy względnie miejscowości: Diamantheim ad Turza wielka, Debelówka, Dąbrowa, Broczków, Obliska ad Dolina, Hofnungsau, Rachin, Mizuń nowy, Engelsberg, Teresówka, Ludwikówka.
	„ „	Kałusz, gminy względnie miejscowości: Ugartsthal, Landestreu, Kałusz nowy.
	„ „	Delatyn, gmina względnie miejscowość Bredtheim ad Majdan średni.
	„ „	Ottynia, gminy względnie miejscowości: Neudorf, Konstantynówka, Mikulsdorf ad Ottynia.
151.	„ „	Podhajce, gmina względnie miejscowość: Beckersdorf.
152.	„ „	Tyśmienica, gmina względnie miejscowość: Sitauerówka ad Ladzkie szlacheckie.
153.	„ „	Śniatyn, gmina względnie miejscowość: Augustdorf ad Śniatyn.

7